

בית הספר של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים

יושרה בלימודי הרפואה

Integrity during Medical Studies

עבודת הגמר של התלמיד

עופר בט

כמילוי חלק מהדרישות לשם קבלת תואר דוקטור לרפואה מטעם ביה"ס לרפואה של האוניברסיטה
העברית והדסה, ירושלים.

בהדרכתם של:

פרופ' רוברט כהן

פרופ' מאיר ברזיס

המחלקה לחינוך רפואי

מחלקה לבטיחות רפואית

הפקולטה לרפואה וביה"ח הדסה עין כרם

הפקולטה לרפואה וביה"ח הדסה עין כרם

ירושלים

ירושלים

התוצאה של החינוך כולו, זו בעלת הערך הרב ביותר, היא אולי היכולת לגרום לעצמך לעשות את הדבר שעליך לעשותו, בשעה שיש לעשותו, בין אם זה מוצא חן בעיניך ובין אם לאו. זהו השיעור הראשון שיש ללמוד; ומוקדם ככל שיחל אדם את לימודיו, זהו כנראה השיעור האחרון שהוא לומד לעומק.

-תומס הנרי הקסלי (מתוך הספר "חינוך טוב")

עבודה זו מוקדשת באהבה והערכה לאימי

שחינכה אותי לאהבת האדם, יושרה וערכים

תוכן עניינים

עמוד	פרק
4	מבוא
7	שיטות
12	תוצאות
29	דיון
35	מסקנות והצעות לשיפור
36	תודות
37	סיכום בעברית
39	סיכום באנגלית
41	ביבליוגרפיה

נספחים

43	דוגמאות נבחרות לתשובה לשאלות הפתוחות:
43	• תלמידים
49	• מרצים/מתרגלים
51	• משגיחים
52	שאלונים:
52	• שאלון לסטודנטים שחולק לתלמידי השנים הפרה קליניות+קליניות
56	• שאלון לסטודנטים שחולק לתלמידי השנים הקליניות בלבד
57	• שאלון למרצים/מתרגלים
58	• שאלון לרופאים שמלמדים את תלמידי השנים הקליניות
59	• שאלון למשגיחים בבחינות

"משיחות רבות שאני עורכת עם תלמידים מסתבר לי שהיקף ההעתקות גדול ממה שניתן לתאר, ושרשימת הדיקן כוללת אף היא תלמידים שמעתיקים. כששאלתי את אחת התלמידות שהתלוננה על כך מדוע הם אינם מוקיעים את המעתיקים היא ענתה שרוב יכול להוקיע מיעוט, אך מיעוט אינו יכול להוקיע את הרוב". מתוך תשובה לשאלה הפתוחה, כפי שהשיבה מרצה בפקולטה לרפואה.

מבוא

לא אחת עולה השאלה: האם בכלל ישנו צורך ממשי בחינוך לערכים במהלך לימודי הרפואה? התנהגות בלתי מקצועית של רופא היא בעייה שמקורה אולי ניתן לזיהוי בתקופת הלימודים. בארה"ב, על פי מחקר שפורסם בשנת 2005¹, נמצאה התאמה גבוהה בין התנהגות לא מקצועית בבית הספר לרפואה, לצעדים משמעותיים שנקטו מאוחר יותר כנגד הרופא על ידי ועדה רפואית. מאמר זה מראה התאמה בין התנהגות לא מקצועית בבית הספר לרפואה (כגון יחסים לקויים עם רופאים, חוסר בגרות וחוסר יכולת לשיפור עצמי) לעברות חמורות ביותר שמבוצעות לאחר גמר הלימודים (כגון מתן מרשמים במרמה, שימוש בסמים, קיום יחסי מין עם מטופלים). מכאן החשיבות לחינוך לערכים במהלך לימודי הרפואה או פליטת הסטודנטים הבעייתיים עוד לפני שיהפכו לרופאים.

בישראל, בשנת 2002 נערך ע"י יואל חשין, תלמיד בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית, מחקר הבוחן את היקף ההעתקות של סטודנטים ב 4 פקולטות ובתי ספר². בשנת 2005 נערך מחקר נוסף ע"י יואל חשין, הבוחן את היקף ההעתקות בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית³ ומשווה את הממצאים לממצאי המחקר הקודם. מחקרים אלו מראים כי תופעת חוסר היושר האקדמי היא תופעה נרחבת שיש לתת עליה את הדעת. ע"פ מחקרו של חשין משנת 2005 נראה כי קיימת בעייתיות במנגנון הפורמלי להפחתת היקף ההעתקות באוניברסיטה. על פי שני המחקרים הנ"ל המנגנון הפורמלי מרתיע במידה מועטה בלבד.

על פי מחקר שנעשה בארה"ב⁴ בקרב סטודנטים לכלכלה נמצא כי ככל שסטודנט האמין כי חבריו מעתיקים יותר, כך הוא ביצע יותר עבירות ולהיפך. ככל הנראה, היושר של חברים ללימודים משפיע במידה מסויימת על היושרה של הפרט.

ישנה חשיבות רבה לחינוך לערכים כאמצעי למניעת התופעה של חוסר יושר והעתקות⁵ ואף מוצעות בספרות שיטות שונות כגון Honor Code System^{6,5} השמות דגש על חינוך לערכים ולא על החמרה

בענישה. שיטה זו נמצאה יעילה יותר מהשיטות הישנות, כגון ענישה והרתעה, שאף בעייתיות ליישום מסיבות שונות שיידונו בהמשך.

פרופסורים ומתרגלים פעמים רבות מעלימים עין מהעתקות או שאינם מודעים להיקף ההעתקות⁷. הסיבות להעלמת עין מהעתקות הן רבות וביניהן ניתן למצוא פחד מפני אובדן פופולריות שיתבטא בשאלון דירוג המרצה, חוסר רצון להתעמת עם תלמידים בוועדות משמעת, הליכים משפטיים מתישים ועוד. בעבודתי אנסה לבדוק האם גם בפקולטה לרפואה באוניברסיטה העברית קיימת בעייה של העתקות, מה היקף התופעה, והאם יש חוסר התאמה בין המצב בשטח ובין דעת סגל המרצים והמתרגלים לגבי היקף התופעה.

הגדרת הבעיות

הבעיה העיקרית עליה אני עומד להשיב: מה היקף חוסר היושר בפקולטה לרפואה, לפי ניתוח שאלונים. על מנת לבדוק את איכות ויעילות האכיפה של כללי המשמעת בנוגע ליושרה בלימודי הרפואה, על הפקולטה לבצע הערכה עצמית. קיים מידע לגבי היושרה בפקולטה למשפטים ופקולטאות נוספות באוניברסיטה העברית. לא מצוי בספרות מידע לגבי היושרה במהלך הלימודים בפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית או בכלל בישראל. לא ידוע האם החינוך בפקולטה לרפואה בתחום של יושרה אקדמית יעיל דיו, כיוון שאין נתונים לגבי חוסר היושר בקרב הסטודנטים. חשיבות העבודה היא לבדוק מצב קיים ולהעלות את הבעייה, אם תמצא כזו, אל פני השטח.

קיימת בעיה מתודולוגית מובנית בתיאור תופעה שרבים היו מעדיפים להסתיר. הדרך שנבחרה בעבודה זו, בדומה לאחרות, היא סקר של שחקנים שונים במערכת (והצלכה התשובות) ושאלות בלתי ישירות לתלמידים (כגון הערכתם לגבי ההעתקות של אחרים). צריך יהיה לזכור שמדידה כמותית של התופעה היא בעירבון מוגבל, וכאשר ידובר בעבודה זו על היקף תופעה זו או אחרת, הכוונה תהיה תמיד להיקף המשוער של התופעה על-פי דיווח התלמידים. למרות זאת, נראה שהבעיה האמיתית אינה ברמת הדיוק הכמותי של התופעה אלא בהתייחסות או בהעדר התייחסות המערכת לבעיית החינוך לערכים.

מטרות

עבודת המחקר תנסה לענות על השאלות הבאות:

1. מה היקף תופעת חוסר היושר בפקולטה לרפואה באוניברסיטה העברית.
2. כיצד מעריך סגל הפקולטה את היקף התופעה.
3. כיצד מעריכים המשגיחים בבחינות את היקף התופעה

שיטות

אוכלוסית המחקר

1. אוכלוסיית המחקר כללה 270 תלמידי הרפואה בשנים א, ב, ד, ה באוניברסיטה העברית (השאלון חולק לתלמידי שנים ב, ג, ה, ו בתחילת השנה ובו נשאלו לגבי השנה הקודמת). בשנים הפרה-קליניות נבחרו שיעורים בהם אחוז הנוכחות גבוה, והשאלון חולק לכל התלמידים שהיו נוכחים בכיתה והסכימו לענות על השאלון. בשנים הקליניות עברתי בין המחלקות וחילקתי את השאלון לקבוצות שהיו ברוטציה במחלקות השונות. השאלון חולק לכל התלמידים שהיו נוכחים בכל מחלקה והסכימו לשתף פעולה. גילם הממוצע של המשיבים (חושב לפי 255 משיבים) היה 25, טווח גילאים 19-34 וסטיית תקן של 3.
2. במקור נכלל מדגם של 20 מרצים ו 20 מתרגלים שמלמדים בכל אחת מהשנים הנ"ל. השאלונים ניתנו למרצים והמתרגלים בדגימה שיטתית (כל שם שני מרשימת המרצים בקורס) מתוך רשימת ההוראה של קורסי השנה הרלוונטית. מספר המרצים להם נשלח השאלון נקבע לפי היקף הקורס. כיוון שאחוזי ההיענות היו נמוכים (25%) נשלחו עוד 60 שאלונים למרצים שנבחרו אף הם בדגימה שיטתית. אל 15 מתרגלים פניתי בזמן שהתאספו לפגישה בפקולטה ואחוזי ההיענות היו 100%.
3. אוכלוסיית המחקר כללה פנייה גם למשגיחים בבחינות של תלמידי רפואה. הגעתי ביום בו התקיימו בחינות בפקולטה וחילקתי את השאלונים ל 27 משגיחים. 17 משגיחים הסכימו להשיב לשאלון.

מהלך וכלים

המחקר בוצע באמצעות שאלונים אנונימיים (השאלונים מצורפים בנספח). בשאלונים נתבקשו הסטודנטים לענות על שאלות שונות בנוגע לחבריהם ללימודים, ולהעריך חומרת עניישה וסיכוי להיתפס בביצוע עבירות שונות. לבסוף נתבקשו המשיבים לציין כמה פעמים ביצעו עבירות משמעותיות. השאלונים חוברו על פי שאלונים מעבודה אחרת³ ועברו תיקוף לפקולטה לרפואה בעזרת 5 סטודנטים לרפואה שבדקו את השאלון, חיוו את דעתם והציעו הצעות שיפור. על מנת לקבל פרספקטיבה נוספת

ולנסות לראות אם הסגל מעריך נכון את היקף התופעה חובר שאלון אנונימי למרצים ולמתרגלים אשר עבר טרם השלמתו בדיקה ע"י 3 מרצים ו 2 מתרגלים בפקולטה. השאלון למשגיחים חובר על ידי בעזרת המנחים. תוקף השאלון נבחן בקריטריון תוקף "על פניו" (face validity).

לתלמידי השנים הקליניות חולק שאלון ארוך יותר שהכיל חלק נוסף המתייחס לשאלות שנוגעות ללימודים הקליניים בלבד. בנוסף לשאלות הרגילות הוספתי 8 שאלות, כגון: "האם בדקת חולה מורדם ללא הסכמתו המפורשת?", שאף הן נלקחו בחשבון בחישוב הסופי.

מאוקטובר 2006 ועד ינואר 2007 חילקתי את השאלונים לתלמידים. השאלונים לתלמידים חולקו בתחילת שיעורים בהם אחוז הנוכחות גבוה. השאלונים לחברי הסגל חולקו באופן אישי על ידי ובגלל היענות נמוכה נשלחו 60 שאלונים נוספים בדואר הפנימי. כדי להעלות את הענות המרצים שנתבקשו להשיב לסקר נשלח מכתב הסבר שעליו חתום גם פרופסור רוברט כהן מהמחלקה לחינוך רפואי. כיוון שלאחר כחודשיים הייתה הענות של 21% בלבד מצד המרצים, למרות בקשות חוזרות ונשנות מצדי, נאלצתי להסתפק ב 21 שאלונים לצורך ניתוח סטטיסטי. מתוך שנתון הפקולטה לקחתי את שמות המרצים בקורסים של השנים הפרה-קליניות.

השאלונים למשגיחים חולקו באופן אישי על ידי. כיוון שאין משגיחים ספציפיים לכל שנה- נשאלו המשגיחים באופן כללי על תלמידי רפואה ולא הייתה חלוקה לפי שנים ספציפיות או לפי שלב בלימודים (פרה-קליני או קליני). בכל המקרים ניתן הסבר קצר שמבהיר כי הסקר הינו אנונימי והתוצאות ישמשו למטרות מחקר בלבד.

משתנים

משתנים ראשיים: כלל הסטודנטים

- הערכה מדווחת של סיכוי להיתפס בביצוע עבודה משותפת ללא אישור, בהעתקת עבודה, בהעתקה מחבר במהלך בחינה, בהכנסת חומר אסור לבחינה.
- הערכה מדווחת של סיכוי לעמוד בפני הליך משמעותי פורמלי בשל ביצוע עבודה משותפת ללא אישור, העתקת עבודה, העתקה מחבר במהלך בחינה, הכנסת חומר אסור לבחינה.

- הערכה מדווחת של חומרת הענישה על ביצוע עבודה משותפת ללא אישור, העתקת עבודה, העתקה מחבר במהלך בחינה, הכנסת חומר אסור לבחינה.
- הערכה מדווחת של פסילות מוסרית בנוגע לביצוע עבודה משותפת ללא אישור, העתקת עבודה, העתקה מחבר במהלך מבחן, הכנסת חומר אסור למבחן.
- הערכה מדווחת של כמות הסטודנטים שביצעו עבודה משותפת ללא אישור, העתיקו עבודה, העתיקו מחבר במהלך מבחן, הכניסו חומר אסור למבחן.
- מידת ההכרות עם התקנון וכללי המשמעת העוסקים בהענקות, מידת היחס מצד סגל ההוראה והפקולטה להיבטים הערכיים והמוסריים של כללי המשמעת העוסקים בהענקות.
- שכיחות מדווחת של ביצוע עבודה משותפת ללא אישור, מסירת עבודה לחבר למרות הידיעה שהוא יעתיק אותה, מסירת עבודה לחבר למרות החשש שהוא יעתיק אותה, העתקת/שכתוב עבודה באופן מלא, העתקת/שכתוב עבודה באופן חלקי, הכנסת חומר אסור לבחינה ועשיית שימוש בחומר, הכנסת חומר אסור לבחינה מבלי להשתמש בו, הסתרת חומר מחוץ לאולם בחינה ועשיית שימוש בחומר, הסתרת חומר מחוץ לאולם בחינה מבלי להשתמש בו, סיוע לחבר במהלך בחינה, הסתייעות בתשובותיהם של סטודנטים נוספים במהלך בחינה ע"י הצצה למבחניהם, התייעצות עם חברים בשעת מבחן, העתקה במהלך מבחן, שליחת אדם זר לביצוע מבחן, הפרת כללי המשמעת בנוגע לעבודות ומבחנים בדרך אחרת שלא צויינה בשאלון.
- מין, גיל, שנת לימוד, סטאטוס דתי, ציון ממוצע בתואר עד כה (על פי דיווח התלמידים).

משתנים ראשיים: סטודנטים בשנים הקליניות

- שכיחות מדווחת של הצגת אותו חולה יותר מפעם אחת ללא ידיעת הרופא שערך את הביקור, אי הגעה למחלקה בטענת שווא, ביצוע פעולה בניגוד להנחיות (כגון לקיחת דם לחולה בסיכון גבוה להדבקה), שקר לחברים בגלל אי הגעה ללקיחת דמים, אי הגעה לביקור ומתן סיבה לא אמיתית לכך, העתקת פרטי הבדיקה הגופנית מגליון החולה מבלי לבצע אותה, העתקת חלק מהאנמנזה מגליון החולה מבלי לבצע אותה במלואה, בדיקת חולה ללא הסכמתו המפורשת (לדוגמה: בדיקה רקטלית או ווגינלית בחדר ניתוח).

- הערכה מדווחת של כמות הסטודנטים שהציגו את אותו חולה יותר מפעם אחת ללא ידיעת הרופא שערך את הביקור, לא הגיעו למחלקה בטענת שווא, ביצעו פעולה בניגוד להנחיות (כגון לקיחת דם לחולה בסיכון גבוה להדבקה), שיקרו לחברים בגלל אי הגעה ללקיחת דמים, לא הגיעו לביקור ואמרו סיבה לא אמיתית כשנשאלו לכך, העתיקו את פרטי הבדיקה הגופנית מגליון החולה מבלי לבצע אותה, העתיקו חלק מהאנמנזה מגליון החולה מבלי לבצע אותה במלואה, בדקו חולה ללא הסכמתו המפורשת (לדוגמה: בדיקה רקטלית או וגינלית בחדר ניתוח).

משתנים ראשיים: כלל המרצים/מתרגלים

- הערכה כמותית של אחוז הסטודנטים המעתיקים במבחן המסכם של הקורס, אחוז הסטודנטים שהעתיקו תרגיל או חלק ממנו במהלך הקורס, אחוז הסטודנטים שהעתיקו עבודה או חלק ממנה במהלך הקורס, אחוז הסטודנטים שמודעים לתקנון וכללי המשמעת העוסקים בהעתיקות.
- הערכה מדווחת של מידת ההרתעה של העונשים הנוכחיים מפני העתיקות, מידת אכיפת החוקים נגד העתיקות, יעילות שיטת ההרתעה מפני העתיקות, מידת ההשפעה של אכיפה של המרצה/מתרגל על דירוגו בשאלון סוף הקורס, מידת ההיכרות עם התקנון וכללי המשמעת העוסקים בהעתיקות, מידת היחס של סגל ההוראה והפקולטה להיבטים הערכיים והמוסריים של העתיקות, מידת הפגיעה של העתיקות בהתפתחות המקצועית של התלמיד.
- השנה בה מרצה/מתרגל חבר הסגל, התפקיד, שם הקורס בו מרצה/מתרגל, גיל, תואר (על פי דיווח חברי הסגל).

משתנים ראשיים: המרצים/מתרגלים בשנים הקליניות

- הערכה מדווחת של התנהגות הסטודנטים בחוסר יושר במחלקה
- עמדה מדווחת לגבי בדיקת חולה ללא הסכמתו המפורשת (לדוגמה: בדיקה רקטלית או וגינלית לחולה מורדם)

משתנים ראשיים: משגיחים בבחינות

שכיחות מדווחת של קיום תופעת ההעתקות בבחינות, מספר הסטודנטים המעורבים בתופעת ההעתקה, מספר הפעמים בממוצע שהמשגיח מעיר לסטודנטים להפסיק להעתיק בבחינה, יעילות שיטת ההשגחה בבחינות למניעת העתקות, כמות הדיווחים לממונה על סטודנט שהעתיק, כדי להביא לפסילת הבחינה ו/או הליך משמעותי.

משתנים משניים

היקף חוסר היושר בקרב הסטודנטים לרפואה בשנים א, ב, ד, ה. סטודנט ייחשב לחסר יושר אם השיב בחיוב על אחת מהשאלות 1-2 או 4-15 בחלק השלישי של השאלון לכלל התלמידים או על שאלות 1-8 בשאלון לתלמידי השנים הקליניות (השאלונים מצורפים בנספח).

שיטות סטטיסטיות

בניתוח התוצאות הושבה סטטיסטיקה תיאורית של כל אחד מהמשתנים (באמצעות תוכנת SPSS גרסה 12). על מנת להשוות בין השנים השונות לגבי כל אחת מהשאלות ובניתוחי מדד היושר ייעשה שימוש במבחן chi square.

חישוב גודל המדגם המינימלי הנחוץ למחקר

היות ומטרת המחקר העיקרית היא לאמוד את אחוז הסטודנטים שגילו חוסר יושר לפחות פעם אחת בשנה האחרונה בשנים הפרה קליניות והקליניות, בוססה הערכת גודל המדגם על רווחי סמך. הנחתי שיהיו לפחות 70 סטודנטים בכל אחת מ-4 שנות המחקר (2*70 בשנים הפרה-קליניות ו 2*70 בשנים הקליניות) ושאחוזי הסטודנטים שידווחו על חוסר יושר יהיה כ-80% בשנים הפרה-קליניות ובשנים הקליניות וכ-60% אז רווח סמך ברמת בטחון של 95% בשנים הפרה-קליניות יהיה 73-87% ובעבור השנים הקליניות יהיה רווח הסמך 52.5-67.5%. רווחי הסמך הנ"ל הם מספיק מדוייקים לצורך המחקר.

תוצאות

התוצאות מתחלקות לשלושה: תוצאות הסטודנטים, תוצאות המרצים/מתרגלים ותוצאות המשגיחים. התשובות עוגלו למספרים שלמים.

סטודנטים

סטודנטים- היענות וייצוגיות

סה"כ חולקו 300 שאלונים והוחזרו 270 שאלונים מלאים (90% היענות) כאשר בכל אחת מן השנים אחוזי ההיענות לא נפלו מ 80%. בשנות הלימוד שנבדקו לומדים למעלה מ 400 סטודנטים אך לא כולם היו נוכחים בימים בהם חולקו השאלונים. יש לציין כי לא כל הנשאלים ענו על כל השאלות, ולכן לא תמיד התוצאות מסתכמות ל 100%.

בטבלה 1 ניתן לראות את התפלגות המשיבים לפי שנת לימוד. ניתן לראות לפי הטבלה כי הושג איזון בין מספר המשיבים מכל שנה וכי אחוז דומה של סטודנטים השיב בכל שנה. אחוז ההיענות חושב כמספר הסטודנטים אליהם פניתי חלקי מספר הסטודנטים שהשיבו לשאלון.

טבלה 1-סטודנטים שהשיבו לסקר לפי שנת לימוד ביחס לרשומים

שנת לימוד	מספר שרשומים בשנה	מספר נוכחים	שיעור הנוכחות בכיתה	מס' סטודנטים שהשיבו לשאלון	אחוז היענות מתוך הנוכחים
ב	119	74	62	54	73
ג	120	76	63	71	93
ה	108	80	74	78	98
ו	109	70	64	67	96
סה"כ	456	300	66	270	90

סטודנטים- מאפיינים של אוכלוסיית המחקר

54% מהמשיבים לשאלון הם זכרים.

61% מהמשיבים הם חילונים, 12% מסורתיים ו 27% דתיים.

המשיבים חולקו גם לפי ממוצע בלימודים. כיוון שהיו רק 3 תלמידים בקבוצה של ממוצע "61-70" ו "60 ומטה" ומטה אוחדו קבוצות אלו עם קבוצת "71-80" לקבוצת "80 או פחות". ל 8% מהמשיבים ממוצע של 80 או פחות, ל 68% מהמשיבים ממוצע של 81-90 ואילו ל 24% ממוצע של 91-100. ניתן לראות כי למרבית התלמידים יש ממוצע של 81-90 ורק לשליש מהתלמידים יש ציונים אחרים.

תשובות תלמידי השנים הפרה-קליניות והקליניות

בניתוח התשובות לשאלות שנשאלו התלמידים אתיחס לאחוזים במקום למספר התלמידים שענו על כל תשובה כיוון שאחוזי ההיענות לכל שאלה היו גבוהים (למעלה מ 90%). תלמידי השנים הפרה-קליניות מהווים 48% מהסטודנטים המשיבים.

שאלות על חוסר יושר עצמי

תדירות עבירות על כללי יושר כפי שדווחו על ידי התלמידים מוצגות בטבלה 2: בטבלה 2,א- תשובות לשאלון הכללי, ובטבלה 2,ב- תשובות לשאלון שחולק לתלמידי השנים בפרה-קליניות בלבד.

טבלה 2, א- שכחות עבירות כפי שדווחו הסטודנטים על עצמם (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב)(N=270)

שאלה	מעולם לא	פעם אחת	פעמיים	מספר פעמים	פעמים רבות	לא מעוניין להשיב
1. ביצעתי עבודה משותפת (שלא באישור)	64	9	6	12	3	1
2. מסרתי את עבודתי לחבר מתוך ידיעה שהוא יעתיקה (באופן חלקי או מלא)	52	23	8	17	5	2
3. מסרתי את עבודתי לחבר למרות החשש שהוא יעתיקה (באופן חלקי או מלא)	50	12	6	21	5	1
4. העתקתי/שכתבתי עבודה באופן מלא	86	4	2	3	1	2
5. העתקתי/שכתבתי עבודה באופן חלקי	54	20	6	13	2	2
6. הכנסתי חומר אסור לבחינה ועשיתי בו שימוש	98	1	1	0	0	0
7. הכנסתי חומר אסור לבחינה <u>ולא</u> עשיתי בו שימוש	98	0	0	1	0	0
8. הסתרתי חומר לבחינה מחוץ לבחינה ועשיתי בו שימוש	100	0	0	0	0	0
9. הסתרתי חומר מחוץ לבחינה <u>ולא</u> עשיתי בו שימוש	99	1	0	0	0	0
10. סייעתי לחבר במהלך בחינה	81	11	3	3	0	1
11. הסתייעתי בתשובות של סטודנטים נוספים במהלך בחינה ע"י הצצה למבחניהם	90	7	1	0	0	1
12. התייעצתי עם חברים בשעת מבחן	93	4	1	0	0	1
13. העתקתי במהלך מבחן	94	4	1	0	0	0
14. שלחתי אדם זר לבצע מבחן במקומי	100	0	0	0	0	0
15. הפרתי את כללי המשמעת בנוגע לעבודות ולמבחנים בדרך אחרת שאינה מצוינת לעיל	92	2	1	1	1	2

טבלה 2, ב- שכיחות עבירות כפי שדווחו הסטודנטים על עצמם בשנים הקליניות (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב באותה קטגוריה) (N=140)

השאלה	מעולם לא	פעם אחת	פעמיים	מספר פעמים	פעמים רבות	לא מעוניין להשיב
1.האם הצגת את אותו חולה יותר מפעם אחת, ללא ידיעת הרופא שערך את הביקור?	76	16	8	0	0	0
2.האם קרה שלא הגעת למחלקה בטענת שווא?	37	21	17	19	5	0
3.האם קרה שביצעת פעולה בניגוד להנחיות?(כגון לקיחת דם לחולה בסיכון גבוה להדבקה)	62	12	6	17	4	1
4.האם קרה שלא הגעת ללקיחת דמים ושיקרת לחבריך בקשר לסיבה?	91	4	2	2	1	0
5.האם קרה שלא הגעת לביקור ואמרת סיבה לא אמיתית כשנשאלת לסיבה?	66	14	8	11	1	0
6.האם במילוי פרטי בדיקה גופנית בטופס הצגת החולה העתקת חלק מפרטי הבדיקה מגליון החולה מבלי שביצעת אותה?	39	14	10	29	7	1
7.האם קרה שהעתקת חלק מהאנמנזה מגליון החולה(פרט לבדיקת חום ול"ד) ולא ביצעת אותה במלואה?	26	14	11	37	12	1
8.האם בדקת חולה ללא הסכמתו המפורשת?(לדוגמה:בדיקה רקטלית או וגינלית בחדר ניתוח)	58	12	15	12	4	0

דגשים לטבלה 2:

- העבירה הראשונה בטבלה הייתה בנוגע לביצוע עבודה משותפת ללא רשות. כשליש מהסטודנטים ציינו כי ביצעו עבירה זו. מיעוט הסטודנטים ציינו כי ביצעו עבירה זו מספר פעמים.
- כמחצית מהסטודנטים ציינו כי העתיקו עבודה פעם או פעמיים, בעוד שכ 20% ציינו כי עשו זאת מספר פעמים.

- כמחצית מהסטודנטים ענו שהעתיקו חלק מעבודה מסטודנט אחר לפחות פעם אחת.
- כ 10% מהסטודנטים ציינו כי העתיקו לפחות פעם אחת עבודה שלמה מסטודנט אחר.
- פחות מ 2% השיבו כי הכניסו חומר אסור לאולם בחינה ועשו בו שימוש לפחות פעם אחת.
- פחות מאחוז ציינו כי הכניסו חומר אסור לאולם בחינה מבלי שעשו בו שימוש.

הערכת הסטודנטים לגבי סטודנטים אחרים

הסטודנטים נתבקשו להעריך כמה סטודנטים עברו על הכללים בנוגע לארבע עבירות נבחרות: ביצוע עבודה משותפת ללא אישור, העתקת עבודה, העתקה במהלך בחינה, הכנסת חומר אסור לבחינה. את התשובות ניתן לראות בטבלה 3, א ובטבלה 3, ב שמתייחסת לתלמידי השנים הקליניות בלבד.

טבלה 3, א- שכיחות עבירות נבחרות כפי שדווחו הסטודנטים על אחרים (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב לאותה קטגוריה) (N=270)

לא יודע	כל הסטודנטים	רוב הסטודנטים	כמחצית מהסטודנטים	מעטים מהסטודנטים	אף אחד מהסטודנטים	להערכתך, כמה מהסטודנטים הלומדים בפקולטה שלך עברו על הכללים הבאים בשנה האחרונה: <u>1. ביצעו עבודה משותפת (לא באישור)</u> <u>2. העתיקו בעבודות</u> <u>3. העתיקו במהלך בחינה מחבר</u> <u>4. הכניסו חומר אסור למבחן</u>
12	3	28	28	25	3	1. ביצעו עבודה משותפת (לא באישור)
12	2	19	30	33	4	2. העתיקו בעבודות
8	0	2	12	71	7	3. העתיקו במהלך בחינה מחבר
12	0	0	3	63	22	4. הכניסו חומר אסור למבחן

טבלה 3, ב- שכוחות עבירות נבחרות כפי שדווחו הסטודנטים על אחרים בשנים הקליניות (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב) (N=130)

השאלה	אך אחד	מעטים מהסטודנטים	כמחצית מהסטודנטים	רוב הסטודנטים	כל הסטודנטים	לא יודע
1. הציגו אותו חולה יותר מפעם אחת, ללא ידיעת הרופא שערך את הביקור?	3	63	17	4	1	11
2. לא הגיעו למחלקה בטענת שווא?	0	30	30	30	1	8
3. ביצעו פעולה בניגוד להנחיות? (כגון לקיחת דם לחולה בסיכון גבוה להדבקה)	8	55	18	8	2	10
4. לא הגיעו ללקיחת דמים ושיקרו לחברים בקשר לסיבה?	7	51	25	10	0	8
5. לא הגיעו לביקור ואמרו סיבה לא אמיתית כשנשאלו לסיבה?	1	37	34	18	2	7
6. האם במילוי פרטי בדיקה גופנית בטופס הצגת החולה העתירו חלק מפרטי הבדיקה מגליון החולה מבלי שביצעו אותה?	0	29	30	28	4	9
7. האם קרה שהעתיקו חלק מהאנמנזה מגליון החולה (פרט לבדיקת חום ול"ד) ולא ביצעו אותה במלואה?	0	20	31	35	7	8
8. האם בדקו חולה ללא הסכמתו המפורשת? (לדוגמה: בדיקה רקטלית או ווגינלית בחדר ניתוח)	8	36	17	25	5	9

הערכת התלמידים לגבי מידת חוסר המוסריות הטמונה בעבירות מסוימות

הסטודנטים נתבקשו לדרג עד כמה פסול מוסרית בעיניהם לעבור עבירות מסוימות. את התוצאות ניתן

לראות בטבלה 4.

טבלה 4- התפלגות הערכות התלמידים ביחס לשאלה: עד כמה פסול מוסרית לעבור עבירות מסוימות (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב לאותה קטגוריה) (N=270)

לא יודע	במידה רבה מאוד	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	במידה מועטה ביותר	באיזו מידה הדברים הבאים פסולים מוסרית בעיניך:
1	10	20	31	27	11	1.סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)
1	35	34	22	5	3	2.סטודנט המעתיק עבודה
1	75	20	3	1	1	3.סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
1	76	17	4	0	1	4.סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

חוסר יושר: ניתוח משני

נערכה בדיקה על כמה שאלות המעידות על חוסר יושר ענו הסטודנטים בשנים הפרה-קליניות/קליניות בחיוב. את ההתפלגות ניתן לראות בטבלה 5. לפי הטבלה ניתן לראות כי כשליש מהתלמידים גילו חוסר יושר 4 פעמים או יותר.

הערה: הסטודנטים נשאלו כמה פעמים נתנו עבודה לחבר למרות החשד שהוא יעתיק אותה (שאלה 3). כיוון שחשד בלבד אינו מעיד על חוסר יושר מצד הסטודנט שנתן את העבודה החלטתי להוציא שאלה זו מהסטטיסטיקה הסופית של חוסר יושר ולא נעשה שימוש בנתונים אלו בניתוח הסטטיסטי של חוסר יושר.

טבלה 5- שיעור מצטבר של עבירות אשר מדווח התלמיד על עצמו, בשנים הפרה-קליניות ובשנים הקליניות

מספר עבירות	אחוז מהסטודנטים בשנים הפרה-קליניות (N=130)	אחוז מהסטודנטים בשנים הקליניות (N=140)	אחוז מצטבר לגבי כלל הסטודנטים החל מעבירה אחת
0	17	6	
1	18	9	14
2	18	19	32
3	23	13	50
4	17	18	69
5	5	18	80
6	0	7	84
7	2	5	87
8	1	1	88
9	0	1	89
10	0	1	89
11	0	0	89
12	0	2.1	89

נבדק האם היושר קשור לנתונים דמוגרפיים שונים: מין, גיל, ציון ממוצע בלימודים ומידת דתיות. לא נמצאה השפעה של המשתנים מין, גיל או ציון ממוצע בלימודים על היושר של הסטודנטים. לגבי מידת דתיות, אחוז התלמידים אשר דיווחו על לפחות עבירה אחת היה 94% בקרב אלה שהגדירו עצמם כחילוניים, מעט גבוה יותר מאשר בקרב אצל אלה שהגדירו עצמם כשומרי מסורת (87%) או כדתיים (83%) – ההבדל מובהק עם $p < 0.05$.

הבעת חשש ממערכת האכיפה

הסטודנטים נשאלו מהו **לדעתם** הסיכוי להיתפס בביצוע עבירות שונות. העבירות סודרו לפי רמת חומרה עולה, כאשר עבירה של עבודה משותפת ללא אישור מופיעה ראשונה והעתקה בבחינה או הכנסת חומר אסור לבחינה מופיעות אחרונות. בטבלה 6 מובאות התשובות של הסיכוי להיתפס לפי עבירה. רוב המשיבים חשבו שהסיכוי להיתפס על כתיבת עבודה עם סטודנט נוסף ללא רשות הוא "נמוך" או "נמוך מאוד". ניתן לראות כי ככל שחומרת העבירה גדלה (יורדים עם השורות בטבלה) כך קטן אחוז הסטודנטים שחושבים שהסיכוי להיתפס הוא "נמוך" או "נמוך מאוד" ואילו אחוז הסטודנטים שחושבים שהסיכוי להיתפס הוא "בינוני" עד "גבוה מאוד" עולה. ניתן לראות כי כשליש מהתלמידים מאמינים שהסיכוי להיתפס על העתקה במבחן הוא "נמוך מאוד" עד "נמוך". כמו כן כ 20% מהתלמידים מאמינים שהסיכוי להיתפס על הכנסת חומר אסור לבחינה הוא "נמוך מאוד" עד "נמוך".

טבלה 6- התפלגות הערכות התלמידים ביחס לסיכוי להיתפס על ביצוע עבירה (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב לאותה קטגוריה) N=270

מהם סיכויי של סטודנט העובר אחת מהעבירות הבאות להיתפס	נמוך מאוד	נמוך	בינוני	גבוה	מאוד גבוה	לא יודע
1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)	35	34	21	5	2	3
2. סטודנט המעתיק עבודה	19	35	30	9	3	4
3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה	12	18	23	23	12	3
4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה	8	14	27	33	16	2

נבדק היחס בין התשובות שהשיבו הסטודנטים לשנת לימוד של הסטודנט המשיב. בבדיקה של הנתונים לא נראו הבדלים משמעותיים סטטיסטית בין הקבוצות. לא נמצאה השפעה של שנת הלימוד על התפלגות התשובות בטבלה לפי מבחן χ^2 .

הסיכוי לעמוד בפני הליך משמעותי וחומרת ענישה

הסטודנטים נשאלו מהם הסיכויים של סטודנט שניתפס באחת מהעבירות (שאת חומרתן העריכו בשאלה הקודמת) לעמוד בפני הליך משמעותי פורמלי של רשויות האוניברסיטה. התשובות מובאות בטבלה 7.

טבלה 7- התפלגות הערכות התלמידים ביחס לסיכוי לעמוד בפני הליך משמעותי לפי סוג עבירה (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב לאותה קטגוריה) (N=270)

לא יודע	מאוד גבוה	גבוה	בינוני	נמוך	נמוך מאוד	להערכתך, מה הסיכוי שסטודנט שנתפס באחת מן העבירות הבאות, יעמוד בפני הליך משמעותי פורמלי של רשויות האוניברסיטה:
4	9	16	62	26	20	1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)
3	18	30	21	71	11	2. סטודנט המעתיק עבודה
4	42	31	13	5	5	3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
4	44	29	13	6	4	4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

הסטודנטים נשאלו מה תהיה חומרת הענישה לפי סוג עבירה ותשובותיהם מובאות בטבלה 8.

טבלה 8- התפלגות הערכות התלמידים ביחס לחומרת הענישה לפי סוג עבירה (המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב לאותה קטגוריה) (N=270)

לא יודע	קשה מאוד	קשה	בינונית	קלה	קלה מאוד	בהנחה שסטודנט עמד בפני הליך משמעותי, בגין אחת מהעבירות הבאות, מה תהיה לדעתך חומרת הענישה:
6	4	12	27	32	18	1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)
5	12	30	29	18	6	2. סטודנט המעתיק עבודה
4	36	36	15	6	2	3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
4	36	36	16	7	2	4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

מידת היכרות עם התקנון והערכת יחס הסגל להיבטים הערכיים והמוסריים

הסטודנטים נתבקשו לדרג את מידת ההיכרות שלהם עם התקנון המשמעותי העוסק בהעתקות, ונתבקשו לציין באיזו מידה מתייחס סגל הפקולטה להיבטים הערכיים והמוסריים של ההעתקות. את התשובות ניתן לראות בטבלה 9.

טבלה 9- התפלגות הערכות התלמידים ביחס למידת ההיכרות של התקנון ויחס סגל ההוראה להיבטי הערכיים והמוסריים של כללי המשמעת העוסקים בהעתקות.
(המספרים הם אחוזי המשיבים בחיוב לאותה קטגוריה) (N=270)

השאלה	כלל לא	מועטה ביותר	מועטה	בינונית	רבה	רבה ביותר	לא יודע
1. מהי מידת ההיכרות שלך את התקנון וכללי המשמעת העוסקים בהעתקות?	17	28	12	32	9	2	1
2. באיזו מידה סגל ההוראה והפקולטה מתייחסים להיבטים הערכיים והמוסריים של כללי המשמעת העוסקים בהעתקות?	18	23	16	19	12	5	7

תשובות הסטודנטים לשאלה הפתוחה

את התשובות המלאות ניתן לראות בנספח בסוף העבודה ובגלל חוסר מקום אביא כאן רק מספר דוגמאות.

47 סטודנטים הציעו סיבות לחוסר יושר והציעו דרכים לשיפור המצב. דוגמאות לסיבות להעתקות:

"הסיבה העיקרית היא שמערכת החינוך, לרבות האוניברסיטה, אינה גוף מחנך. אלא גוף שזנח כל עיקרון שמטרתו חינוך למוסר ולתרבות, וזאת לטובת הנסיון להכשיר את הסטודנטים לעבודה עתידית",

"מעתיקים הרבה כי אנשים אמביציוזים, פרפרקציוניסטים ולא מסוגלים לקבל ציון נמוך. לכל אחד מהם

יש את הקו האדום שאותו הוא ישבור בשלב מסויים וישקר" (2 תשובות דומות).

דוגמה להצעות לשיפור המערכת: "לא לחזור על אותן שאלות בעבודות הבית משנה לשנה". (2 תשובות

דומות), "הגברת אכיפה תקטין את התופעה" (6 תשובות דומות).

22 תלמידים כתבו כי תופעת חוסר היושר והעתקות במבחנים נפוצה בקרב מגזרים מסויימים 10 מתוך

אותם סטודנטים ציינו כי הכוונה היא למגזר הערבי. דוגמה לתשובה: "היקף ההעתקות רחב במיוחד בקרב

האוכלוסיה הערבית (סליחה על חוסר ה"פוליטיקלי קורקט", אך זו אמת ידועה לכל)".

10 סטודנטים הסבירו למה לדעתם עבירות מוסר/משמעת מסוימות הן לא כל כך חמורות. התשובות של אותם סטודנטים מופיעה בנספח תחת הערך "מוסר כפול". תשובות לדוגמה: "אני מתנגדת בתוקף להעתיקה בבחינות ועבודות! עם זאת בכל הנוגע למבחנים קטנים, דוחות מעבדה וכיו"ב- החומרה פחותה יותר לדעתי" (4 תשובות דומות), "אני מרגישה יותר טוב אם אני מסייעת לאנשים במבחן מאשר להעתיק בעצמי".

9 סטודנטים נימקו למה לא להעתיק. לדוגמה: "מי שמעתיק יהיה רופא גרוע", "אין טעם להסתכן עבור כמה נקודות".

8 סטודנטים התייחסו ליושרה בשנים הקליניות. לדוגמה: "בשנים הקליניות אתה חייב לדעת היטב לשלוט בחומר ולהעתיק במבחן נראה מאוד קטנוני, לא אחראי ולא הולם את המקצוע". בנוגע לבדיקות אינטימיות ללא הסכמת החולה: "חמור ביותר, הרבה פעמים זה דווקא בעידוד הרופאים עצמם כמו למשל בדיקה וגינלית של חולה מורדמת בחדר ניתוח!!!".

6 תלמידים חשבו כי אין כלל בעייה וכי לעיתים העתקה אפילו חיונית. דוגמה לתשובה: "לדעתי יש פעמים בהם העתקה היא מאוד חיונית, היות ואי-העתקה תהווה בזבוז זמן אדיר". תשובה אחת ציינה עובדה (לדעתו): "יש בבית הספר לרפואה אנשים יותר מקצועיים בהעתיקת מבחנים ועבודות מאשר ברפואה".

תשובה נוספת תיארה כיצד רותמים המעתיקים את הטכנולוגיה לשירותם: "מקובל שמי שעושה את העבודה שההגשה היא אישית מפרסם/מפיץ אותה באתרי שיתוף מחזוריים".

מרצים

מרצים/מתרגלים- היענות

השיבו לשאלון 36 חברי סגל, מתוכם 21 מרצים והשאר מתרגלים. בקרב המרצים היה 21% היענות ואילו בקרב המתרגלים 100% היענות. בשל אחוזי ההיענות הנמוכים לא הצלחתי לגייס אחוז שווה של משיבים בקרב המורים של השנים השונות. 20 מהמשיבים מלמדים בשנה א, 7 מלמדים בשנה ב, 3 מלמדים בשנה ד, ו 4 מלמדים בשנה ה.

מרצים/מתרגלים- מאפייני אוכלוסיית המחקר

נתונים נוספים לגבי המשיבים:

- 69% מכלל המשיבים הם זכרים.
- בסוגריים מובאים מספר המשיבים לפי הקורס בו הם מרצים/מתרגלים: אנטומיה (1), ניירואנטומיה (1), ביוכימיה (5), ביולוגיה של התא (2), אמבריולוגיה (1), גדילה והתפתחות (1), היסטולוגיה (15), פיזיולוגיה (1), כירורגיה (3), ניירולוגיה (3), קרדיולוגיה (3). ניתן לראות כי יש ייצוג למקצועות העיקריים בעיקר של השנים הפרה-קליניות.
- בסוגריים מובאים מספר המשיבים לפי התארים האקדמיים של המרצים/מתרגלים: ללא תואר אקדמי (8), מאסטר (7), דוקטור לרפואה (7), דוקטור (4), פרופסור (9). יש לציין כי כל המתרגלים הם סטודנטים לרפואה או לתארים מתקדמים אחרים ואילו המרצים הם פרופסורים או רופאים (MD או PhD).

מרצים/מתרגלים- התוצאות

היקף תופעות חוסר יושר על פי המרצים מוצגות בטבלה 10.

טבלה 10- הערכת מרצים/מתרגלים לגבי מספר תופעות של חוסר יושר (N=36)

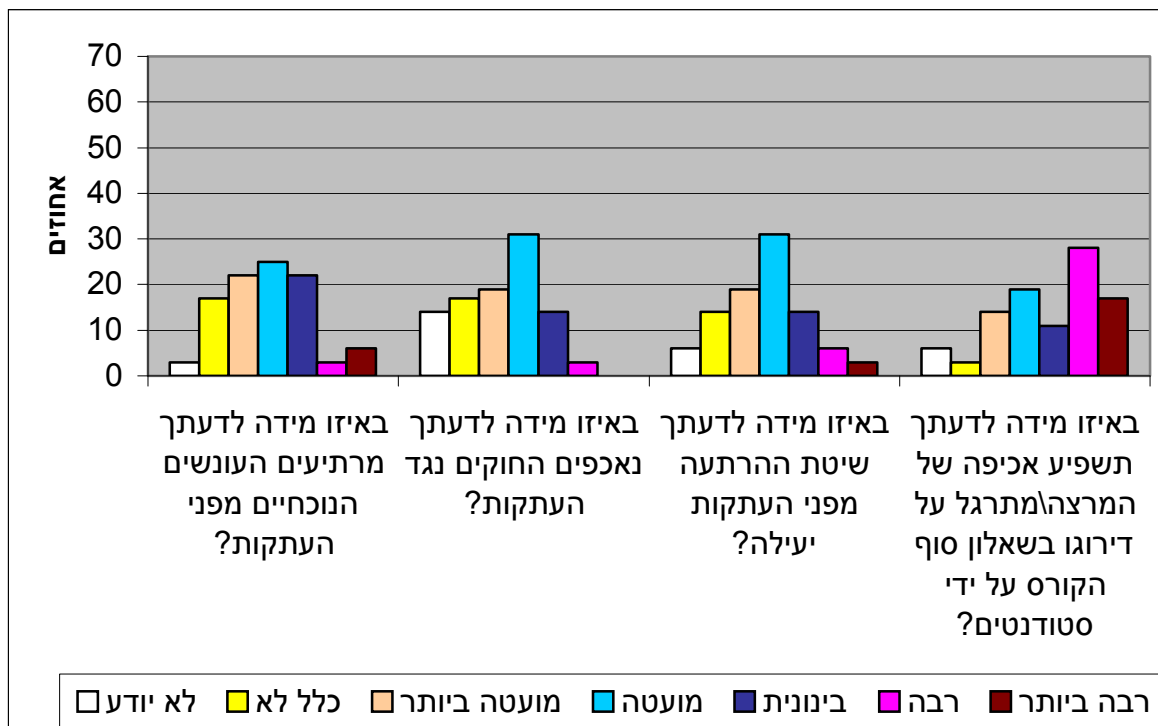
השאלה	ממוצע התשובות (באחוזים)	מספר משיבים	טווח	סטיית תקן
1. כמה סטודנטים להערכתך מעתיקים במבחן המסכם של הקורס?	16	19	5-50	13
2. כמה סטודנטים להערכתך העתיקו תרגיל או חלק ממנו במהלך הקורס?	27	7	0-80	26
3. כמה סטודנטים להערכתך העתיקו עבודה או חלק ממנה במהלך הקורס?	15	2	10-20	7
4. כמה סטודנטים להערכתך מודעים לתקנון וכללי המשמעת העוסקים בהעתקות?	78	24	0-100	32

כפי שניתן לראות בעמודה "מספר משיבים" רבים מבין חברי הסגל לא העריכו כלל כמה סטודנטים מעתיקים במבחנים עבודות או תרגילים. רק 54% השיבו לשאלה "כמה סטודנטים להערכתך מעתיקים

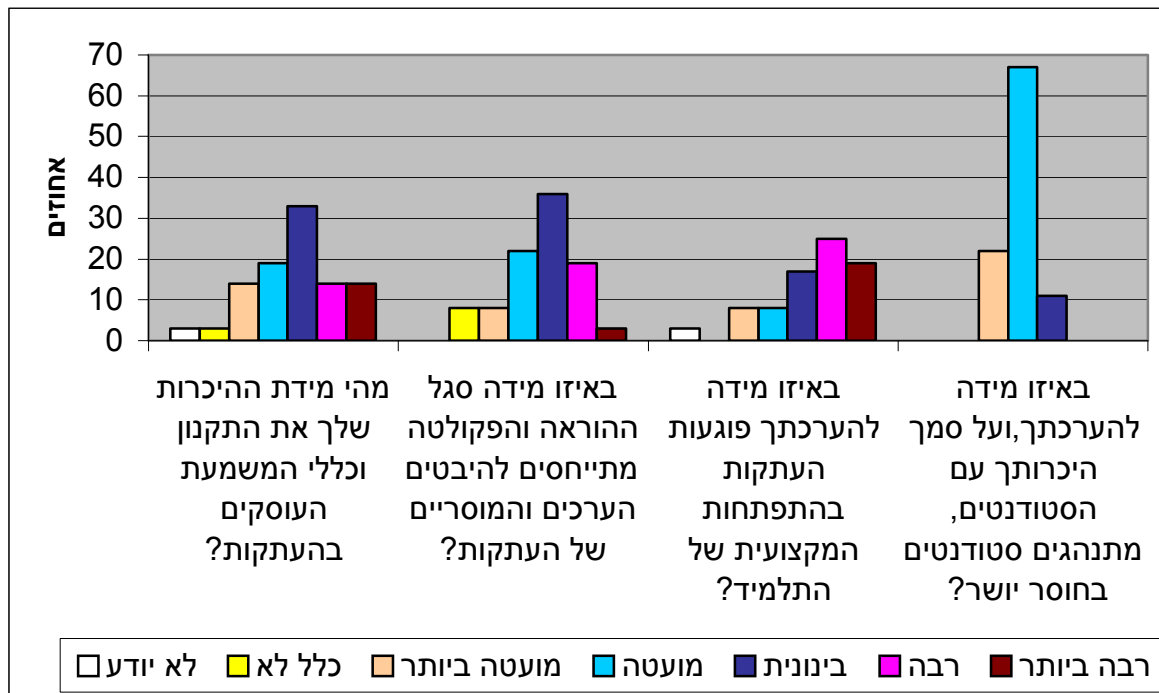
במבחן המסכם" ו 5% בלבד הסכימו להעריך כמה סטודנטים העתיקו עבודה. כמו כן ניתן לראות כי טווח התשובות שרשמו חברי הסגל הוא גדול ביותר, כמו גם סטיות התקן, דבר המעיד על שונות גדולה בין המשיבים.

בהמשך נשאלו חברי הסגל שאלות שונות לגבי אכיפת החוקים, מידת ההרתעה של העונשים והיחס מצד הפקולטה להיבטים המוסריים של העתקות. שאלה נוספת לרופאים שמלמדים את השנים הקליניות בדקה כיצד מעריכים הרופאים את כמות הסטודנטים המתנהגים בחוסר יושר במחלקות. את התשובות לשאלות ניתן לראות בהיסטוגרם 1. מעניין לציין כי 100% מהרופאים שהשיבו לשאלון חושבים כי קיימת, במידה זו או אחרת, תופעה של חוסר יושר במחלקות.

היסטוגרם 1 - הערכת חברי הסגל בנוגע ליושרה, אכיפה, וחינוך לערכים (לפי 36 משיבים).

היסטוגרם 1 (המשך) - הערכת חברי הסגל בנוגע ליושרה, אכיפה, וחינוך לערכים (לפי 36 משיבים).

לשאלה "באיזו מידה להערכתך פוגעות הענקות בהתפתחות המקצועית של התלמיד?" השיבו רק 9 הרופאים שמלמדים את תלמידי השנים הקליניות. שאלה נוספת שנשאלו רק הרופאים שמלמדים את השנים הקליניות נגעה בנושא של בדיקות אינטימיות של חולה מורדם ללא הסכמתו המפורשת. השאלה הייתה: "מה עמדתך לגבי בדיקת חולה ללא הסכמה מפורשת ממנו (כגון בדיקה רקטלית או וגינלית לחולה מורדם)" נמצא כי כמחצית (55%) מהרופאים מסכימים. לשאלה זו ענו תשעת הרופאים שהשיבו לשאלון.

תשובות המרצים/מתרגלים לשאלה הפתוחה

להלן מספר דוגמאות (התשובות במלואן מובאות בנספח בסוף העבודה). 18 חברי סגל ענו על השאלה הפתוחה ותיארו סיבות שונות להיקף התופעה, לדוגמה: עונשים קלים למי שנתפס, הרתעה לא מספקת, בחינות אמריקאיות במקום בחינות בע"פ, אי אכיפת הכללים, שמירה לא קפדנית דייה בבחינות, ואינפלציית ציונים. שלושה משיבים לא חשבו שהתופעה חמורה או פוגעת בתלמידים. לדוגמה: "...יש לזכור את סוג המבחנים והלחץ על התלמיד, כאשר יש דרישה לידע בלבד ולא להבנה ושימוש בחומר הנלמד. אין שום דבר שאי אפשר להסתכל אחר כך בספר ולדעת".

משגיחים

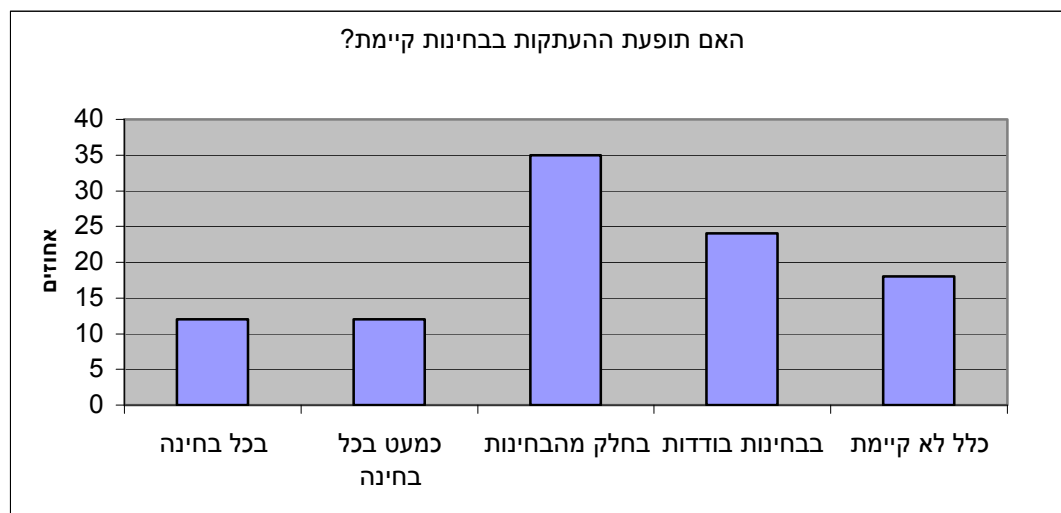
משגיחים - היענות

על השאלון השיבו 17 משגיחים ואילו 10 משגיחים סירבו לענות על השאלון (63% היענות).

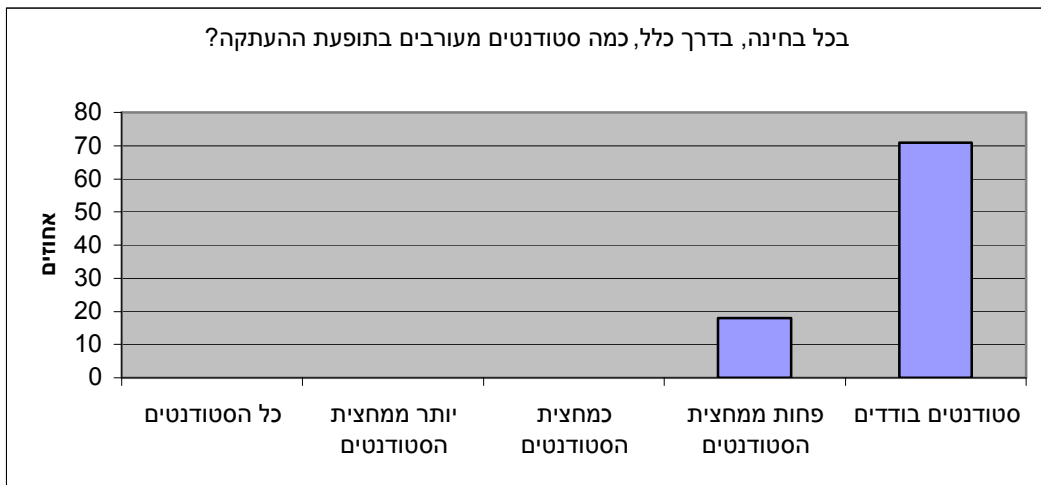
משגיחים - התוצאות

כפי שניתן לראות בהיסטוגרם 2, א ובהיסטוגרם 2, ב רוב המשגיחים (למעלה מ 80%) ענו שיש העתקות בבחינות, ברוב הבחינות, תלמידים בודדים עד פחות ממחצית הכיתה. ניתן לראות בהיסטוגרם 2, ג כי כ 75% מהמשגיחים ענו שהעירו לפחות פעם אחת לסטודנטים להפסיק להעתיק בכל בחינה ובכמצית המקרים דיווחו לממונים. לבסוף נתבקשו המשגיחים להעריך את יעילות ההשגחה בבחינות התוצאות מוצגות בהיסטוגרם 2, ד. רוב המשגיחים (71%) קבעו כי השיטה "יעילה מאוד".

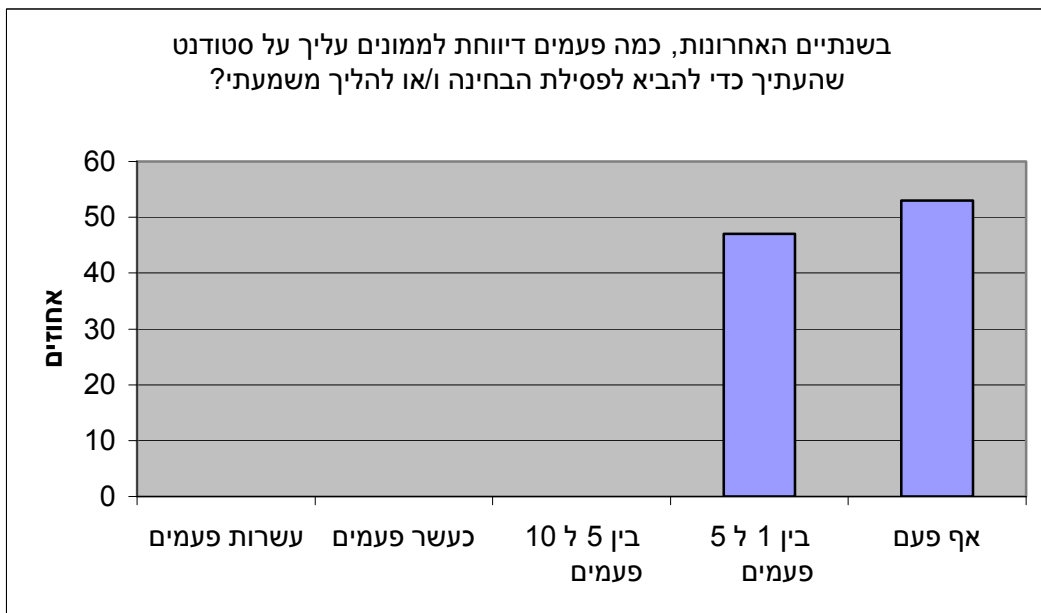
היסטוגרם 2, א- הערכת תופעת ההעתקות ע"י המשגיחים, באחוזים (N=17)

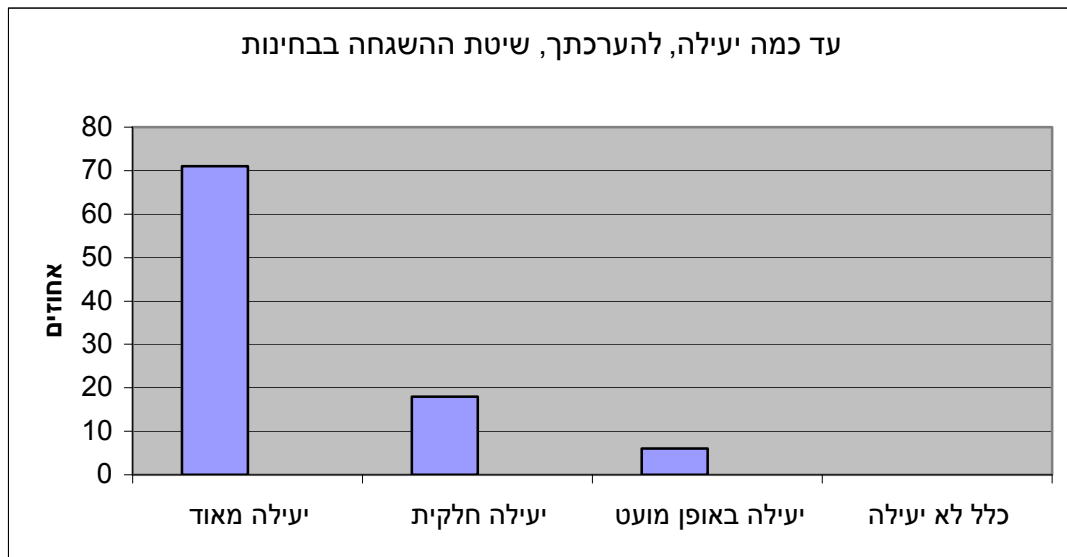
היסטוגרם 2,ב- הערכת כמות הסטודנטים המעתיקים ע"י המשגיחים, באחוזים (N=15)

היסטוגרם 2,ג- דיווח על העתקות ע"י המשגיחים, באחוזים (N=17)

היסטוגרם 2,ד- הערכת יעילות שיטת ההשגחה ע"י המשגיחים, באחוזים (N=17)

תשובות המשגיחים לשאלה הפתוחה

5 משגיחים השיבו על השאלה הפתוחה. להלן תשובותיהם:

- "קבלת משגיחים קשישים, כמעט מוגבלים בתנועה- אחת הסיבות להעסקה במבחן. הבעיה נעוצה באופן קליטת המשגיחים ללא שום בדיקה".
- "הסטודנטים מעתיקים אם יש להם את האפשרות, אך אם מכירים אותי ויודעים שאצלי קשה, אז משתדלים להימנע. גם קורה שמלשינים על המשגיח דברים לא אמיתיים כדי להרחיק את המשגיח מהסטודנט".
- "שנים 1,2,3 העתקות מרובות. שנים 4,5 הרבה פחות. שנה 6 העתקות בודדות".
- "אדם שמעתיק הרבה פעמים לפעמים מעתיק שגיאות- המשגיח צריך להזכיר את זה".
- "אם ניתן רצוי לפזר בין האולמות את בני המיעוטים בבחינה".

דיון

רוב תלמידים בפקולטה לרפואה מדווחים על עצמם או על חברים כי הם עברו עבירת משמעת, התנהגו בחוסר יושר בבחינות או בלימודים, הערכה המאושרת על ידי המשגיחים בבחינות וחברי סגל. תלמידים רבים סבורים כי הסיכוי להיתפס אינו גבוה במיוחד ורוב חברי הסגל חושבים כי ההרתעה ואכיפת החוקים מועטה. סגל המורים חושש גם שהקפדה על כללי משמעת תפגע בציוני המשוב שלהם. רבים מחברי הסגל והרופאים בפקולטה (כולל בשנים הקליניות) סוברים כי יש חוסר יושר במידה זו או אחרת בקרב התלמידים.

בספרו "The Cheating Culture" מתאר דוד קלאהן את היקף חוסר היושרה במערכת החינוך האמריקאית וההשפעה ההרסנית של הנורמות החברתיות היום בארה"ב לעומת היתרונות הרבים, דוגמת עושר ומעמד חברתי, להם זוכים בוגרי אוניברסיטאות מובילות בארה"ב⁹. התחרות הקשה להתקבל לאוניברסיטאות היוקרתיות יוצרת תרבות של חוסר יושר אצל התלמידים עוד תקופת גן הילדים ובית הספר. חוסר היושר ממשיך בתקופת האוניברסיטה שכן הושרש כבר מילדות כדרך לגיטימית להתקדם. קלאהן מציין כי כאשר יש יתרונות ברורים לחוסר יושר- זה לא מפתיע שחוסר היושר קיים במידה כה נרחבת, אלא מפתיע שהוא לא קיים אפילו יותר. התפיסה הרווחת בארה"ב היא כי כמות גדולה של סטודנטים מעתיקים דרך קבע, ורק מעט סטודנטים לא מעתיקים אף פעם^{10,11}. תנאי הקבלה ללימודי רפואה בארץ ובעולם קשים ביותר והם מקנים לסטודנטים יתרונות כלכליים ומעמדיים בעתיד, באופן דומה ללימודים באוניברסיטה נחשבת בארה"ב. לכן לא מפתיע כי רבים מהסטודנטים מגלים חוסר יושר במהלך הלימודים. יושר אקדמי יכול לעזור גם בקבלת מלגת לימודים, כיוון שסטודנטים בפקולטאות רבות בעולם מקבלים מלגות הצטיינות בהסתמך על ציונים והמדרג היחסי בכיתה.

קיים מחסור בספרות מחקרית בתחום היושר האקדמי של הסטודנט הישראלי. בארה"ב נערכו מאות מחקרים על מנת לגלות מדוע, איך ולמה מעתיקים סטודנטים וכן על מנת לאמוד את היקף התופעה. במחקר שנעשה בארה"ב¹² נמצא כי רוב התלמידים הצדיקו רמאות משום שהיא מאפשרת תחרות הוגנת יותר עם תלמידים שמרמים. סיבה אפשרית לחוסר יושר אקדמי היא העובדה שסטודנטים עדים לדיווחים

חדשותיים קבועים על שחיתות של אנשי ציבור, חברות ואזרחים פרטיים, דבר שעשוי להפחית בחשיבות היושרה האקדמית. סיבה אפשרית נוספת היא התחרות ההולכת וגוברת בשוק, המשפיעה באופן ישיר על הסטודנטים שחשים לחץ גדול מאוד להצליח באוניברסיטה¹³.

במחקר שנערך ע"י יואל חשין בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית נמצא כי 96% מהסטודנטים עברו עבירה משמעתית. תוצאות אלו דומות למחקרים שנעשו בפקולטאות אחרות בישראל ודומות לתוצאות שהתקבלו במחקר זה שבדק את היושרה בפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית.

חוסר יושר בעיני הסטודנטים

העובדה כי ככל שחומרת העבירה עולה כך עולה חומרת הענישה בעיני הסטודנטים אינה מפתיעה ולכן גם לא מפתיעה העובדה כי פחות מהם עברו על עבירה ככל שחומרתה עלתה- כנראה מחשש לענישה חמורה יותר. נמצא גם כי סטודנטים שמעריכים עבירות מסויימות (עבודה משותפת ללא אישור, העתקת עבודה, העתקה במבחן או הכנסת חומר אסור למבחן) כחמורות/בעלות סיכוי גבוה להתפס ולעלות לוועדת משמעת/גוררות ענישה חמורה ביצעו אותן פחות מסטודנטים אחרים. מניתוח נתון זה נראה כי ההרתעה יעילה-שכן ייתכן כי הפחד מונע לבצע עבירות. מעניין לציין כי המצב ההפוך לא התקיים- סטודנטים שהעריכו עבירות מסויימות כלא חמורות/סיכוי נמוך לעלות לוועדת משמעת/ענישה קלה דווקא ביצעו את העבירות במידה מועטה ברוב המקרים. ייתכן שעובדה זו מעידה שסטודנטים שבחרו שלא להעתיק הרבה פעמים עושים זאת לא בגלל פחד ממערכת הענישה אלא בגלל סיבות אחרות אפשריות כגון חינוך או הכרה בחשיבות היושרה.

דווקא בשנים הקליניות דיוחו הסטודנטים על יותר עבירות אולי כיוון שעבירות רבות ברשימה הן עבירות ברמה המוסרית בלבד ואין דרך ממשית לאכוף אותן או להעניש את העובר עליהן. לדוגמה: אי הגעה למחלקה בטענת שווא זו עבירה שלא ניתן להעניש עליה כיוון שזו לא עבירה שקל להוכיח כמו עבירה של העתקה במבחן. עובדה זו רק מחזקת את העובדה כי ככל שהסיכוי לענישה יורד וחומרת הענישה יורדת, כך יותר סטודנטים עוברים על העבירה.

נמצא כי הסטודנטים החילונים דיווחו על מעט יותר העתקות (4% יותר) מהסטודנטים הדתיים והמסורתי. הבדל זה הוא קטן ביותר ומתיישב עם תוצאות מחקר מקיף שבדק חוסר יושר בקולג'ים בארה"ב¹⁰ ובו נמצא כי ברוב המקרים אין הבדל בסיכוי לחוסר יושר בין סטודנטים מרקעים סוציאליים שונים באותו קולג'.

חוסר יושר בעיני מרצים/מתרגלים

חברי הסגל בפקולטה התקשו להעריך את היקף התופעה ורבים מהם לא השיבו על השאלון או השיבו עליו באופן חלקי. כל הרופאים שמלמדים בשנים הקליניות השיבו כי יש חוסר יושר במחלקות במידה זו או אחרת. רוב חברי הסגל חושבים כי ההרתעה מועטה ביותר עד בינונית וכי ההרתעה ואכיפת החוקים מועטה. רוב חברי הסגל השיבו כי אכיפה של המרצה תשפיע במידה רבה על דירוגו בשאלון סוף הקורס על ידי הסטודנטים. רוב חברי הסגל אף חושבים כי העתקות פוגעות במידה רבה ביותר בהתפתחות המקצועית של התלמיד.

ייתכן שחוסר שיתוף הפעולה של חברי הסגל מעיד על כך שהם אולי מעדיפים לברוח מהבעייה ואינם רואים כי מתפקידם לחנך לערכים. גם בתשובות התלמידים לשאלה הפתוחה ניתן לראות מבפר תשובות שנועצות את הסיבות לחוסר יושרה בכך שלחברי הסגל חשובים הציונים וכלל אין דגש על חינוך לערכים. רוב המרצים חושבים שדירוגו של המרצה בשאלון סוף הקורס (דבר המשפיע על קידום מקצועי) מושפעים ממידת האכיפה של המרצה ולכן מתעורר חשש לניגוד אינטרסים-שכן ככל שמרצה יאכוף יותר את החוקים כך הוא יפגע יותר בדירוגו ובקידומו המקצועי.

בשאלה הפתוחה מספר חברי סגל השיבו שאין כל בעייה עם העתקות ושאלה לא יפגעו בהתפתחות המקצועית של התלמיד. המשיבים שענו כך הם סטודנטים בעצמם (המתרגלים בהסטולוגיה הם סטודנטים בשנה ב), אך דבר זה לא מוריד מחומרת התשובה שכן סטודנטים אלה הם חלק מחברי הסגל והם מחנכים את חבריהם ומשגיחים עליהם בבחנים.

השאלה לגבי הבדיקות האינטימיות עלתה לכותרות בעיתונות היומית בישראל בחודש דצמבר 2007, כאשר התברר שנשים נבדקות בדיקות וגינליות לפני ניתוח בזמן שהן מורדמות וללא קבלת אישור מהן. הבדיקות נעשות ע"י סטודנטים שרוצים ללמוד לבצע את הבדיקות. התעורר ויכוח ציבורי האם הזכות ללמוד חזקה יותר מזכות האדם לאוטונומיה על גופו ומשהיושרה המקצועית של הרופאים והסטודנטים לרפואה. בוועדה שהוקמה ע"י דיקני האוניברסיטאות הוחלט להפסיק את הבדיקות הנ"ל. כמו כן מעל דפי העיתונים גינו הרופאים את התופעה- למרות שבעבודה כמחצית מהרופאים שהשיבו ענו כי הם תומכים בביצוע בדיקות אלו.

חוסר יושר בעיני משגיחים בבחינות

רוב המשגיחים השיבו כי קיימת תופעה של העתקות בבחינות וכי מעורבים בה סטודנטים בודדים בכל בחינה. כמחצית מהמשגיחים השיבו כי דיווחו לפחות פעם אחת לממונים עליהם על סטודנטים שמעתיקים. יש לציין כי לאחר שתיאמתי את חלוקת השאלון עם המחלקה שאחראית על המשגיחים בפקולטה וקיבלתי אישור לעשות זאת, נתקלתי בהתנגדות אחת העובדות הבכירות במנגנון הפקולטה שלטענתה השאלון "לא הוגן". לאחר שביררה והבינה שיש לי אישור היא דרשה לראות שקיימת גם התשובה "תופעת ההעתקות כלל לא קיימת" ורק לאחר מכן איפשרה לי לחלק את השאלון. בתחילה חששו רבים מהמשגיחים לענות על השאלון אך לאחר הסבר כי הדבר לא ישפיע על המשך עבודתם וכי השאלון אנונימי ניאותרו לענות אחת המשגיחות סיפרה לי כי לאחר שתפסה תלמיד מעתיק מדף שהכניס למבחן, התלמיד ניסה לבלוע את הדף, הוצא מן המבחן ושמו של התלמיד נמסר לאחראי. כשביקשה לדעת מה עלה בגורלו יומיים לאחר מכן נאמר לה כי התלמיד לא נענש, והומלץ לה לצאת לחופש ולהפסיק להתעניין במקרה.

לפי תשובות המשגיחים ניתן לראות כי רובם השיבו כי קיימת תופעה של העתקות במבחנים ולמעלה ממחציתם דיווחו לממונים. למרות דיווחים אלה לא ידוע על ענישה של תלמיד שהעתיק במבחן או עלייה לוועדת משמעת בשנים האחרונות. לסיום העריכו המשגיחים את השיטה כיעילה למרות האמור למעלה אולי בשל חשש שהודאה באי יעילות השיטה תפגע בפרנסתם.

חוסר יושר בפקולטה: ניסיון אישי

אנסה לספר בחלק זה מעט מנסיוני האישי עם המצב כפי שחוויתי אותו כתלמיד בפקולטה. הזכרון החזק ביותר שיש לי הוא בוחן בסיום מחלקת אורולוגיה. הרופא שהעביר את הבוחן אמר שהוא הולך לחצי שעה והשאיר אותנו לבד בחדר. למעשה נערך לנו מבחן הידוע בכינוי "מבחן כבוד" - מבחן ללא השגחה שבו המורה סומך על יושרת התלמידים. לא רק שרוב התלמידים העתיקו, אלא שניים מהם אף הוציאו דפים והעתיקו את השאלות על מנת לחלק אותן לקבוצות הבאות שייבחנו בסבב.

ראיתי שיטות העתקה רבות ומגוונות. לדוגמה, ראיתי במו עיני סטודנטים שמחליפים מבחנים שלמים במהלך מבחן פתוח, לומדים את תשובות החברים, ומחליפים את המבחנים בחזרה מאוחר יותר על מנת לתקן את המבחן שלהם. ראיתי סטודנטים במבחן באנטומיה שדאגו להיות אחד אחרי השני ובמעבר בין כל תחנה לתחנה אמרו את התשובות אחד לשני. אני חושב שמעבר לעובדת חוסר היושר יש פה גם מידה גדולה של חוסר צדק במובן הכלכלי. סטודנט ישר שצריך מלגת לימודים מוצא את עצמו מתחרה מול סטודנט אחר שנעזר במספר חברים בשעת מבחן, והתחרות על המילגה הופכת ללא הוגנת מבחינה מספרית שכן ברוב המקרים סטודנט שנעזר ב"צוות יועצים" יקבל ציון גבוה יותר ויקבל את המלגה הנכספת ביתר קלות.

משיחות רבות שהיו לי עם תלמידים במהלך העבודה רבים מהם אמרו שעל מנת להתקבל ללימודי רפואה יש צורך בציונים על גבול הבלתי אפשרי בתעודת הבגרות בתיכון, וכתוצאה מכך הם העתיקו במבחנים רבים עוד בתקופת התיכון. האווירה בפקולטה היא המשך ישיר של תרבות העתקות שהייתה קיימת אצל רבים מהסטודנטים עוד בתקופת התיכון - התוצאה הייתה חיובית: קבלה ללימודי רפואה. אז למה להפסיק משהו חיובי?

לא זכור לי במהלך לימודי אפילו מרצה אחד שניסה לדבר איתנו על הנושא במסגרת שיעור מובנה או סתם העיר מספר מילים על המצב. כן זכור לי שבכל מבחן, בעיקר בשנים הפרה-קליניות, העירו המשגיחים למעלה מעשר פעמים לתלמידים.

חשוב לי לציין כי עבודה זו נכתבה על מנת לעזור לשפר ולייעל את המערכת, ולא על מנת לחשוף את כשלונה. לדעתי גוף שמעריך את עצמו אובייקטיבית (או מאפשר הערכה חיצונית שלו) ראוי להערכה גבוהה, ויוקרתה של הפקולטה רק תעלה הן בטווח הקצר ובוודאי שבטווח הארוך.

מגבלות המחקר

למידע המובא בעבודה זו יש להתייחס בזהירות בגלל מספר מגבלות שהיו למחקר. המגבלה העיקרית היא שייתכן כי הסטודנטים שהסכימו להשיב על השאלונים אלו הסטודנטים שחפצים בשיפור המערכת (הדבר ניכר בתשובה לשאלה הפתוחה ברוב השאלונים), ודווקא הסטודנטים שלא שיתפו פעולה אלו הסטודנטים הישרים פחות- אבל כיוון שההיענות הייתה מעל 90% קשה להאמין שהטייה זו מהותית. כמו כן מחקר זה התבסס על דיווחי התלמידים, ולמרות ההסברים שהשאלון אנונימי ייתכן כי מספר תלמידים חששו לענות תשובות אמיתיות (שתי תלמידות אף אמרו לי שאם הן תעננה תשובות אמיתיות הדבר עלול לפגוע בהן בשנים הקרובות שכן הפקולטה יכולה להחמיר את ההשגחה והענישה). בעיה נוספת היא ההיענות הנמוכה ביותר (12.9%) של קבוצת המרצים. ביחד עם קבוצת המתרגלים התקבל מספר קטן של משיבים, למרות פנייתי החוזרות ונשנות, והדבר לא מאפשר ניתוחים סטטיסטיים מעמיקים בנוגע לקבוצה זו. היענות נמוכה זו אומרת הרבה על רמת העניין של המורים לעסוק בבעיה זו.

מסקנות והצעות לשיפור

בעבודה זו נראה כי תופעת חוסר היושר נרחבת ביותר הן במהלך השנים הפרה-קליניות והן בשנים הקליניות. לפי תשובות חברי הסגל והסטודנטים, נראה כי סגל ההוראה לא מתייחס באופן מספק לחינוך ליושרה ולא מודע להיקף התופעה. רוב המשגיחים השיבו כי קיימת תופעה של העתקות בכל מבחן, אך למרות שכמחציתם דיווחו לממונים עליהם- לא ננקטו צעדים משמעותיים כנגד הסטודנטים שנתפסו. נראה גם כי סטודנטים נרתעים ככל שהם חישובים שהסיכוי להיתפס ולעמוד בפני ועדת משמעת/לקבל עונש חמור עולה. נראה כי כמו בפקולטאות אחרות שנבדקו בישראל (כגון הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית) המצב של חוסר יושר בלימודים בפקולטה לרפואה לא שונה כלל ולעיתים אף חמור יותר.

על מנת לייעל את המערכת ניתן לחשוב על האפשרויות הבאות:

- להקדיש שיעור או סדנה ולדון בנושא יושרה בלימודי הרפואה.
- לייעל את מערכת האכיפה על מנת שזו תרתיע יותר. דרכים אפשריות להרתעה: סטודנט שניתפס יעמוד בפני ועדת משמעת, מתן עונשים.
- לא לעבור לשיטה של "מבחני כבוד" (מבחנים בהם סומכים על יושרת הסטודנט) שכן לפי מחקרים שונים שנעשו בארה"ב תופעת חוסר היושר האקדמי מושרשת כבר מהילדות אצל רוב הסטודנטים, במיוחד בפקולטאות/אוניברסיטאות יוקרתיות, לכן נסיון לעבור לשיטה של "מבחני כבוד" מבלי להשקיע זמן רב בחינוך מחדש (דבר שיגזול זמן ומשאבים רבים) נדון לכישלון.
- בתשובות של הסטודנטים לשאלה הפתוחה הוצע כי חברי הסגל יכולים מצידם לכתוב מבחנים המעודדים חשיבה במקום מבחנים על "פרטים קטנוניים עם הרבה משחקי לשון". כמו כן לשנות את העבודות משנה לשנה ולתת עבודות פחות קשות ויותר ברורות להבנה.
- לפי עצת המשגיחים, חברי הסגל והתלמידים יש להפחית את הצפיפות בכיתות המבחן וליצור מצב בו סדר הישיבה נקבע על ידי המשגיחים.

תודות

בראש ובראשונה ברצוני להודות לפרופ' מאיר ברזיס ופרופ' רוברט כהן שליוו אותי בסבלנות במחקרי הראשון, העירו הערות בונות ותמכו לכל אורך הדרך.

המון תודה לגברת טלי בדולה אברהם, סטטיסטיקאית ביה"ס לרפואה על עזרתה הרבה בניתוח התוצאות.

תודה גם למאות הסטודנטים מבית הספר לרפואה שבירושלים שהשתתפו במחקר ותרמו מזמנם בתקווה לשיפור החינוך הרפואי.

סיכום

רקע. התנהגות בלתי מקצועית של רופא היא בעייה שמקורה אולי ניתן לזיהוי בתקופת הלימודים.

בארה"ב על פי מחקר שפורסם בשנת 2005⁷ נמצאה התאמה גבוהה בין התנהגות לא מקצועית בבית הספר לרפואה, לצעדים משמעותיים שנקטו מאוחר יותר כנגד הרופא על ידי ועדה רפואית. מכאן החשיבות לחינוך לערכים במהלך לימודי הרפואה או פליטת הסטודנטים הבעייתיים עוד לפני שיהפכו לרופאים. במספר פקולטות בישראל בוצעו מחקרים הבודקים את מידת היושרה של הסטודנטים. טרם בוצע מחקר כזה בפקולטה לרפואה בישראל בכלל ובפרט באוניברסיטה העברית.

מטרה. עבודת המחקר תנסה לבדוק: (1) את היקף תופעת חוסר היושר בפקולטה לרפואה באוניברסיטה העברית; בהיקף התופעה (2) כיצד מעריך סגל הפקולטה את היקף התופעה; (3) כיצד מעריכים המשגיחים בבחינות את היקף התופעה. חשיבות העבודה היא לבדוק מצב קיים ולהעלות את הבעייה, אם תמצא כזו, אל פני השטח.

שיטות. המחקר בוצע באמצעות שאלונים אנונימיים שחולקו לתלמידי רפואה בשנים הפרה קליניות (א,ב) ובשנים הקליניות (ד,ה) באוניברסיטה העברית, למרצים/מתרגלים בפקולטה לרפואה ולמשגיחים בבחינות לתלמידי רפואה. השאלון לסטודנטים חובר על פי שאלון של יואל חשין שעבר תיכוף לפקולטה לרפואה. השאלון חולק ל-300 סטודנטים עם 90% היענות, 100 חברי סגל עם 31% היענות, ול-27 משגיחים עם 63% היענות. הניתוח הסטטיסטי מבוסס על התפלגות התשובות לכל שאלה בנפרד וניתוח נוסף ביחס למשתנים הדמוגרפים הבלתי תלויים.

תוצאות. רוב תלמידים בפקולטה לרפואה מדווחים על עצמם או על חברים כי הם עברו עבירת משמעת, התנהגו בחוסר יושר בבחינות או בלימודים, הערכה המאושרת על ידי המשגיחים בבחינות וחברי סגל. תלמידים רבים סבורים כי הסיכוי להיתפס אינו גבוה במיוחד ורוב חברי הסגל חושבים כי ההרתעה ואכיפת החוקים מועטה. סגל המורים חושש גם שהקפדה על כללי משמעת תפגע בצינוני המשוב שלהם. רבים מחברי הסגל והרופאים בפקולטה (כולל בשנים הקליניות) סבורים כי יש חוסר יושר במידה זו או אחרת בקרב התלמידים.

מסקנות. בעבודה זו נראה כי תופעת חוסר היושר נרחבת ביותר הן במהלך השנים הפרה-קליניות והן בשנים הקליניות. כמו כן נראה לפי תשובות חברי הסגל והסטודנטים כי סגל ההוראה לא מתייחס באופן

מספק לחינוך ליושרה ולא מודע להיקף התופעה. רוב המשגיחים השיבו כי קיימת תופעה של העתקות בכל מבחן ולמרות שכמחציתם דיווחו לממונים עליהם- לא ננקטו צעדים משמעותיים כנגד הסטודנטים שנתפסו. נראה גם כי סטודנטים נרתעים ככל שהם חושבים שהסיכוי להיתפס ולעמוד בפני ועדת משמעת/לקבל עונש חמור עולה. נראה כי כמו בפקולטאות אחרות שנבדקו בישראל (כגון הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית) המצב של חוסר יושר בלימודים בפקולטה לרפואה לא שונה כלל ולעיתים אף חמור יותר. סביר להניח שבית הספר יידרש לבצע הערכה עצמית על מנת להקטין את היקף התופעה.

SUMMARY

Background. Doctors' unprofessional behavior is a problem, which can be identified during the period of medical training. A recently published study in the United States, in 2005⁷, found that there was a strong correlation between unprofessional behavior of medical students and subsequent disciplinary actions once they entered professional practice. Medical educators, and the institutions responsible for licensing and certification of physicians have come to recognize the need for teaching medical students and residents about professionalism during the period of undergraduate and postgraduate medical education. The integrity of students during their professional training has been investigated in a number of faculties in Israeli universities; this study represents the first attempt to document the integrity of Israeli medical students during their training.

Purpose. This research sought to investigate: 1) extent of the dishonesty behavior among medical students at the Hebrew University; 2) faculty estimates of the extent of students' dishonest behavior; and 3) invigilators' estimates of the cheating phenomenon.

Methods. An anonymous questionnaire was distributed to medical students in both the pre-clinical (years 1, 2) and the clinical years (years 4, 5), to both senior and junior teachers in the medical school, and to exam invigilators. The student questionnaire was based on a questionnaire developed by Yoel Heshin who investigated the integrity of students in a Faculty of Law. The questionnaire was modified and validated for utilization in the medical school. The questionnaire was given to 300 students with a 90% compliance rate, 100 staff members with a 31% compliance rate, and 27 exam invigilators with a 63% compliance rate. The statistical

analysis is based on the distribution of the answers to each question as well as additional analysis of the answers in relation to selected demographic variables.

Results. A majority of the students in the Faculty of Medicine report that they or their peers violated the medical school's rules and regulations and those stipulated by the university with regard to cheating, and that they behaved dishonestly during tests or while studying. The perceptions of both faculty and exam invigilators would appear to support the above findings. Many students indicated that they viewed the chance of being caught cheating as not being very high. A large number of the faculty members think that the rules and regulations with regard to cheating fail to serve as an effective deterrent, and in addition that the actual enforcement of these rules and regulations is low. It would also appear that for many faculty members the enforcement of these rules and regulations is perceived as a potential threat to the manner in which students might evaluate their teaching. Both pre-clinical and clinical faculty members hold the view that dishonesty is prevalent among medical students.

Conclusions. The findings of this thesis suggest that phenomenon of dishonesty is widespread in both the pre-clinical and the clinical years of training. Furthermore, it would appear that both members of faculty and students believe that insufficient attention is given to teaching professional values during the period of undergraduate training. A majority of the exam invigilators indicated that they reported to their supervisors about students who cheated during examinations. However, they believed that no disciplinary action was taken against these students. Students indicated that they are less likely to engage in dishonest activity when they believe that the punishment for the violation is likely to be severe. Dishonesty amongst the students in the medical school of the Hebrew University would appear to be as pervasive, as has been found to be the case in other faculties in Israel that have been studied. (For

example, the Law Faculty of the Hebrew University). The medical school should conduct a self-evaluation of its enforcement policies and methods for teaching professional behavior, in order to prevent students from indulging in dishonest behavior and improve the integrity of its students during medical studies.

ביבליוגרפיה

1. Papadakis, Maxine A., Teherani, Arianne, Banach, Mary A., Knettler, Timothy R., Rattner, Susan L., Stern, David T., Veloski, J. Jon, Hodgson, Carol S. Disciplinary Action by Medical Boards and Prior Behavior in Medical School. *N Engl J Med* 2005 353: 2673-2682
2. חשין, י. (2002). סוגיות ביושר אקדמי או כיצד ניתן להפחית את היקף ההונאה האקדמית בקרב סטודנטים באוניברסיטה העברית. עבודה סמינריונית במסגרת הקורס 'משפט וצורות חיים', האוניברסיטה העברית, ירושלים (לא פורסם)
3. חשין, י. (2006). יושר אקדמי מן המסד ועד הטפחות-היקף העתקות של סטודנטים בפקולטאות למשפטים בישראל, עבודת סמנריון במסגרת הקורס בג"צ והמסגרת השיפוטית.
4. Kerkvliet, J. Cheating by Economics Students: A Comparison of Survey Results. *Journal of Economic Education* 1994 25:121-33.
5. Hendershott, A, Drinan, P. & Cross, M. Toward Enhancing a Culture of Academic Integrity". *NASPA Journal* 2000:37:587
6. McCabe, D. L., Butterfield, K. D. & Trevino, L. K. Faculty and Academic Integrity: The Influence of Current Honor Codes and Past Honor Code Experiences. *Research in Higher Education* 2003 44:367-85
7. Hall TL, Kuh GD. Honor among students: academic integrity and honor codes at state-assisted universities. *NASPA Journal* 1998 36:2-18.
8. Schneider, A. Why Professors Don't Do More to Stop Students Who Cheat. *The Chronicle of Higher Education* 1999 45:8-13.
9. Callahan David, *The Cheating Culture*, Harcourt, Inc., 2004
10. Kerkvliet, J. & Sigmund, C. L. (Fall, 1999). "Can We Control Cheating in the Classroom?" *The Journal of Economic Education*, 30, (4), p. 331.
11. William J. Bowers, *Student Dishonesty and Its Control in College* (New York: Columbia University Beureau of Applied Social Research, 1964), 214 and 103.
12. Walter W. Ludeman, "A Study of Cheating in Public Schools", *School Board Journal* (March 1938).
13. McCabe, D. L. (Winter, 1999). "Academic Dishonesty Among High School Students". *Adolescence*, 34, p. 681.

נספח 1: תשובות לשאלות הפתוחות

מספר תשובות לא הודפסו בעבודה זו בגלל שחזרו כמעט במדוייק על דברים שכבר נאמרו על ידי משיבים אחרים (מספר התשובות הדומות מופיע בסוגריים).

תשובות הסטודנטים

סיבות ודרכים להפחית העתקות

- "הפקולטה מתעלמת מהעתקות! אנשים שנתפסו בהעתקת עבודות לא נענשים. גם במבחנים- מי שרוצה להעתיק-יכול".
- "את הפקולטה מעניין דבר אחד: ציונים. מוסר ופעילות מעבר לא נכללים בDD".
- "זכור לי שבשנה שנייה ורביעית המרצים עברו ביננו ונתנו תשובות לכל דורש... זה היה מאוד לא חינוכי...".
- "אווררה של "העלמת עין" שלא תואמת את הצהרות המרצים".
- "מבחן מעשי בהמטולוגיה- כולם עונים במקלה, המרצים מחלקים תשובות".
- "קיימת התופעה של סחיטת תשובות מהמרצים- מה שלדעתי אולי אף יותר חמור כיוון שהתשובה שמקבל הסטודנט ה"סוחט" היא נכונה ב 100%- הוא אפילו לא מסתכן בהעתקת טעות וזו נורמה מקובלת שאפילו לא מוקעת ע"י הסטודנטים (כלומר- סטודנט שסחט משוויץ בכך ולא מסתיר זאת)".
- "הסיבה העיקרית היא שמערכת החינוך, לרבות האוניברסיטה, אינה גוף מחנך. אלא גוף שזנח כל עיקרון שמטרתו חינוך למוסר ולתרבות, וזאת לטובת הנסיון להכשיר את הסטודנטים לעבודה עתידית".
- "גם הזלזול של המרצים בנושא כנראה תורם לכך".
- "אין מספיק דגש על הצד המוסרי והערכי- גם לפקולטה יותר איכפת מציונים מאשר מערכים".
- "פרסום סטודנט נתפס מעתיק ונענש ב..." כמו שהיה בשנים קודמות לדעתי לא אפקטיבי".
- "היקפי העתקה גבוהים נגרמים משילוב של תנאי קבלה שאינם מסננים סטודנטים לא מתאימים, חוסר לימוד מספק של הסטודנט ובטחון עצמי ירוד".

- "להגדיל את מספר המשגיחים בבחינות". (4 תשובות דומות)
- "הכל מתחיל בחינוך- ולא יעזור לנסות לשנות אנשים בשלב זה". (2 תשובות דומות)
- "קטנוניות השאלות הנשאלות (שלעיתים כלל לא מתייחסות באופן רלוונטי לנושא הנבחן אלא מתמקדות במשחקי לשון ומיני תחכומים שאינם קשורים למידת הידע של הנבחן)".
- לעשות בחינות שהציון הוא עובר/לא עובר כדי שלא תהיה משמעות לכל נקודה".
- "לחלק באופן אקראי את המתיישבים באולם".
- "העדר הסברים בנושאי אתיקה ומוסר".
- "להפוך את כל המבחנים למבחנים פתוחים".
- "המבחנים בהדסה לא משקפים ידע ולכן מתסכל ללמוד, לדעת את החומר, ולא להצליח".
- "שידברו על ההעתקה ועונשיה באחד השיעורים".
- "להפחית לחץ בלימודים כי אנחנו לא מכונות".
- "לא לחזור על אותן שאלות בעבודות הבית משנה לשנה". (2 תשובות דומות)
- "הגברת אכיפה תקינה את התופעה" (6 תשובות דומות)
- "לא לתת ציונים על עבודות". (3 תשובות דומות)
- "חובת הגשה בלבד על עבודות". (4 תשובות דומות)
- "היקף חומר לא מציאותי עליו נבחנים....מרווח זמן מספק בין המבחנים עשוי לתקן את כמות ההעתיקות".
- "הסיבות הן חינוך מוקדם מהתיכון חוסר אכיפה של הגורמים האקדמאים (אולי מחוסר רצון) ו"חלכיות" של משגיחים".
- "גם באוכלוסיה נעשה כאילו להעתיק זה בסדר ומקובל ולכן אנשים לא מתביישים בזה".
- "העלאת הנושא למודעות בסדנא עם הסטודנטים. הצגת מקרים ודיון בקבוצות קטנות במסגרת יום עיון".
- "מעתיקים הרבה כי אנשים אמביציוזים, פרפרקציוניסטים ולא מסוגלים לקבל ציון נמוך. לכל אחד מהם יש את הקו האדום שאותו הוא ישבור בשלב מסויים וישקר". (2 תשובות דומות)

- "שימוש בניוטונים על מנת להעזר בעבודות וכד' אינו פסול בעיני, כל עוד הסטודנט ישר מספיק כדי ללמוד מ"העתקתו". כמו כן הפקולטה חוטאת בכך שהעבודות עוברות משנה לשנה במשך שנים- כל העבודות אינן ברורות דיין ולעיתים אי אפשר לענות עליהן ללא ניוטונים. ניתן לפנות למרצה- אך בד"כ לא אכפת לו והוא עונה "אז איך כל הסטודנטים ענו על כך?" והתשובה היא : מניוטונים, דא!"

- "במקרים רבים בשנים הפרה-קליניות העבודות שניתנות בתרגילים וכו' לא קשורות לחומר הנלמד, עצומות בהיקפן ומשעממות ביותר. אין דחיפה ללמוד, ואין בדיקה האם הן הועתקו".
- "כשהמבחנים הם אמריקאים והשאלות לא משתנות מספיק זה כשלעצמו מעודד העתקה".

מגזרים

- "צריך לזרוק את מי שנתפס. ערבים מעתיקים יותר מיהודים ואני מצביעה מר"צ אז זו לא אמירה גזענית. הם מעתיקים כולם כתופעה חברתית ולא עושים להם כלום. זה מעצבן מאוד!"
- "....אין בדרך כלל העתקה מלאה של העבודות. אפשר לשנות את העבודות משנה לשנה- אך לא נאהב את הפתרון הזה. בנוגע למבחנים אני לא חושבת שהתופעה כזאת נפוצה, אך היא נפוצה במגזר מסויים".

- "הבוחנים מפחדים להעיר למגזרים מסויימים" (3 תשובות דומות)
- "אם הייתה יותר הקפדה על דיבור בערבית בבחינות אולי לא היו כל כך הרבה העתקות".
- "יש משגיחים שרואים סטודנטים מעתיקים (בעיקר סטודנטים ממוצא ערבי) ולא אומרים להם כלום".

- "שמעתי לא פעם על מגזרים מסויימים שמורגלים בהעתקה מאז תקופת מבחני הבגרות".
- "בני המיעוטים בשכבה שלנו מעתיקים בצורה רצינית. כולם יודעים את זה ולא עושים כלום".
- "אני חושבת שהעתקה במבחנים נפוצה אצל אוכלוסייה אחת בכיתתנו".
- "ראיתי ושמעתי אנשים מעתיקים ולרוב הייתה התעלמות. בחלק נרחב מהמקרים משום שמדובר באוכלוסייה ספציפית של סטודנטים. יש להקפיד יותר על הכללים ולא להקל גם אם מדובר באנשים ש"לא נעים" להעיר להם".

- "יסלחו לי כולם כל ה"גזענות" אבל זוהי תופעה מאוד נפוצה בקרב דוברי שפה זרה- בד"כ גם קל להם יותר להעתיק".
- "יש שמועה בקמפוס שיש סטנדרט אחד ליהודים וסטנדרט אחר לערבים".
- "היקף ההענקות רחב במיוחד בקרב האוכלוסיה הערבית (סליחה על חוסר ה"פוליטיקלי קורקט", אך זו אמת ידועה לכל)".
- "לדעתי היה צריך לפלח את השאלון לפי מגזרים ואז היית רואה שוני עצום בין האוכלוסיה היהודית והערבית".
- "קבוצות גדולות של ערבים מעתיקים בשנים הפרה-קליניות. אולי פשוט נובע מתרבות ואמונות שונות".
- "לדעתי שיעור ההענקות גבוה יותר במגזר הערבי, על אף שבשאלון לא נתתם על כך את הדעת".
- "כבר שמעתי סטודנטים ערבים מדברים ביניהם במהלך בחינה והמשגיחים לא שמים לב, כי אינם מבינים את השיחה".
- "הרבה מההענקות הן באוכלוסיה הערבית.... האוניברסיטה לא מענישה ובמיוחד מפחדת מתביעות בנושא גזענות..."
- "תלוי מגזר (אפליה מתקנת עצמית) והאם אפשר להסתייע בשפות זרות להתייעצויות בשעת מבחן". (3 תשובות דומות)

מוסר כפול

- "זו שערוריה בעיני שאנשים בוגרים מעתיקים במבחנים". אותו כותב ענה על מספר שאלות של חוסר יושר עצמי בחיוב...
- "לדעתי צריך להעיף מהאוניברסיטה אנשים שמעתיקים". אותו כותב ענה על מספר שאלות של חוסר יושר עצמי בחיוב...
- "הענקתה בבחינה בכל צורה שהיא חמורה ביותר.... להעיף מהאוניברסיטה כל מי שנתפס בפעילות מסוג זה. ביחס לעבודות עמדת רכה יותר..... ואין זה פסול בעיני עד רמה מסויימת".

- "אני מתנגדת בתוקף להעתקה בבחינות ועבודות! עם זאת בכל הנוגע למבחנים קטנים, דוחות מעבדה וכיו"ב- החומרה פחותה יותר לדעתי". (4 תשובות דומות)
- "אני מגנה העתקות בבחינות ובעבודות.... העתקת מצגת היא לא בטוח העתקה בעיני".
- "אני מרגישה יותר טוב אם אני מסייעת לאנשים במבחן מאשר להעתיק בעצמי".
- "העתקת עבודה- הסטודנט מפסיד חומר לימודי- אך מדובר בהפסד שלו ולשיקולו. העתקה במבחן פסולה בעיני, וכמוה כגניבת תואר אקדמי".

יושרה בשנים הקליניות

- "ערב לפני בחינה עברתי על תיקים של החולים-להכירם בהמלצת אחד הרופאים. מאוחר יותר התברר שרופאים אחרים חושבים שזה לא בסדר. אך הדבר נעשה באישור והדרכת אחד הרופאים...".
- "הובאו לידי שאלות שנמסרו ע"י מתמחה במחלקה, תחת ההסבר שהוא כתב אותן עבור המבחן".
- מבחנים בע"פ בסיום מחלקות היו במסגרת "שיחה כללית" לעיתים שדיברנו קצת בלחש בינינו. לדעתי הבוחנים הרופאים שמעו ולא ממש הפריע".
- "בשנים הקליניות אתה חייב לדעת היטב לשלוט בחומר ולהעתיק במבחן נראה מאוד קטנוני, לא אחראי ולא הולם את המקצוע".
- "בעיות של זלזול בכבוד של חברים ומורים, העדרויות תכופות, יחס לא מתאים לחולים, בעצם, גם העתקת עבודות. אין לנו גאוות יחידה של פקולטה עם רמה אתית גבוהה".
- "לתת פחות חשיבות לציון הבחינה ויותר חשיבות להשתתפות הקלינית וליכולת הקלינית".
בקשר לבדיקת חולה מורדם:
- "בעייה קשה במחלקות שיש להוקיע אותה. יש לגיטימציה רבה לכך מצד הסגל המלמד".
- "חמור ביותר, הרבה פעמים זה דווקא בעידוד הרופאים עצמם כמו למשל בדיקה וגינלית של חולה מורדמת בחדר ניתוח!!!"

למה לא להעתיק

- "...היושרה והאמינות של רופא הן מהתכונות החשובות ביותר ולכן סטודנטים שמעתיקים לא צריכים להיות בפקולטה".
- "אני פוסל דרכים כאלו בשביל להתקדם". (3 תשובות דומות)
- "עבירה חמורה שמבחינת משמעות שווה לגניבה".
- "מי שמעתיק יהיה רופא גרוע". (2 תשובות דומות)
- "אין טעם להסתכן עבור כמה נקודות".
- "במבחנים ועבודות אין שום היתר להעתיק, ומדובר בחוסר יושרה ובחוסר הוגנות כלפי החברים".

אין בעייה

- "לדעתי יש פעמים בהם העתקה היא מאוד חיונית, היות ואי-העתקה תהווה בזבוז זמן אדיר".
- "בבית ספר לרפואה צריך ללמד היבטים מקצועיים ולא לחנך".
- "אני לא חושב שיש שיעור העתקה גבוה- לכן אין חשש מזה..."
- "בסה"כ גם אם התופעה קיימת היא זניחה". (2 תשובות דומות)
- "בחינות שאינן הוגנות, שאלות שאינן חלק מסילבוס הבחינה- אלו סיבות ראויות להעתיקה. אם אין הוגנות מצד המרצים, אין כל סיבה להוגנות מצד התלמידים".

מקצוענות

- "יש בבית הספר לרפואה אנשים יותר מקצועיים בהערכת מבחנים ועבודות מאשר ברפואה".

הטכנולוגיה בשירות המעתיקים

- "מקובל שמי שעושה את העבודה שההגשה היא אישית מפרסם/מפיץ אותה באתרי שיתוף מחזוריים".

תשובות המרצים והמתרגלים

- "ישנן העתקות רבות במיוחד בתרגילים שנעשים בבית אך גם בבחינות. כמעט ולא ידועים מקרים של ענישה אך כאשר יש ענישה היא חמורה. מעבר לכך העתקה חד פעמית אינה משפיעה על ה"התפתחות המקצועית" של התלמיד. יותר מכך יש לזכור את סוג המבחנים והלחץ על התלמיד, כאשר יש דרישה לידע בלבד ולא להבנה ושימוש בחומר הנלמד. אין שום דבר שאי אפשר להסתכל אחר כך בספר ולדעת".
- "מאוד לא סביר שהידע (והציון) משפיעים על הרמה המקצועית של בוגרים".
- "המשגיחים לא תמיד עושים עבודה טובה ולא מענישים על העתקה- למשל על ידי הרחקת התלמיד מהמבחן ופסילתו. חייבים להחמיר בעונשים של תלמידים שנתפסו מעתיקים".
- "העתקה וחוסר יושר בביה"ס לרפואה מעשה חמור- סימן לרופאים שאי אפשר להאמין להם".
- "מניסיון בטיפול בהעתקות הסמסטר הקודם- העונשים מצחיקים עד מצחיקים מאוד (כלומר עצובים) ולכן במצב הנוכחי ההרתעה מינימאלית. עד שמעתיקים לא יעופו מהפקולטה ב"קלון" – ההעתקה תחגוג".
- "מה קשור נושא העתקות בבחינה.... לעניין בדיקת חולה מורדם? אני מחזיר את השאלון".
יושרה זה הקשר, ואם המחנכים לא מבינים אותו כיצד ישכילו התלמידים להבין?
- "העובדה שקיימות העתקות של עבודות ובחינות בקרב התלמידים ידועה. הסיבות לכך הן כנראה מידת ההישגיות של התלמידים, אם כי מאכזב מאוד לראות שהדבר קיים בין תלמידים שאמורים להיות מאוד ישרים. אחת מהדרכים היעילות היא הרתעה- סילוק של כמה תלמידים מהלימודים לצמיתות בחינות של כתיבה (ולא אמריקאיות), בחינות בע"פ".
- "הפקולטה לרפואה צריכה לחנך לערכי יושר את רופאיה לעתיד ולא רק להקנות אינפורמציה. שינוי ערכי זה עשוי להפחית מרצון את עוצמתן ותדירותן של ההעתקות".
- "ועדת נפ"ל קבעה כללים אלא שהם אינם מיושמים. אין זה תפקידו של המרצה לאכוף אלא של השומרות".
- "השמירה בבחינה איננה קפדנית דיה שכן קיימת צפיפות בכיתות".

- "בקורס להיסטולוגיה נערכים בחנים ואני מודעת לכך שהתלמידים מעתיקים. בשנים האחרונות נתפסו כמה תלמידים מעתיקים, העברנו את הטיפול בנושא לידי הפקולטה ודבר לא קרה. לאחר מספר פעמים חדלנו מכך כי המסר שמועבר לתלמידים הוא שניתן להעתיק אך לא ניתן להעניש. משיחות רבות שאני עורכת עם תלמידים מסתבר לי שהיקף ההעתקות גדול ממה שניתן לתאר, ושרשימת הדיקן כוללת אף היא תלמידים שמעתיקים. כששאלתי את אחת התלמידות שהתלוננה על כך מדוע הם אינם מוקיעים את המעתיקים היא ענתה שרוב יכול להוקיע מיעוט, אך מיעוט אינו יכול להוקיע את הרוב".
- "אין פיקוח כמעט והענישה לא ידועה ולא חמורה".
- "מי שמעתיק יהיה רופא גרוע".
- העתקה בבחינות אינה מקובלת כלל. העתקה בעבודות ותרגילים תלויה בחשיבות התרגיל ומשמעותו מבחינת ציון, השקעה ועוד".
- "אין הרתעה ואין אכיפה. המבחנים לא בודקים ידע אלא יכולת זכרון ונוצרת תחושה שזה נורמה להעתיק".
- "אינפלציית הציונים הקיימת דוחפת את הסטודנטים, בנוסף להעדר עונשים אמיתיים".
- "בקרב סטודנטים לרפואה שעומדים להיות רופאים זאת פגיעה רצינית במעמד ובמקצוע".
- העובדה שאין לתלמידים כל סיכון בהעתקה היא גורם מכריע להצלחתם של התלמידים המעתיקים. הבהרת הנקודה שהעתקה, ואף חשד להעתקה, פירושה במקרה הטוב פסילת כל השנה, ובמקרה הגרוע סילוק מידי מביה"ס, במסגרת של שיעור מובנה, יכולה לעזור בכיוון של הפסקת המנהג הנלוו הזה. יישום ופרסום היישום של ענישה זאת יהיה מרתיע".

תשובות המשגיחים בבחינות

- "קבלת משגיחים קשישים, כמעט מוגבלים בתנועה- אחת הסיבות להעתקה במבחן. הבעיה נעוצה באופן קליטת המשגיחים ללא שום בדיקה".
- "הסטודנטים מעתיקים אם יש להם את האפשרות, אך אם מכירים אותי ויודעים שאצלי קשה, אז משתדלים להימנע. גם קורה שמלשינים על המשגיח דברים לא אמיתיים כדי להרחיק את המשגיח מהסטודנט".
- "שנים 1,2,3 העתקות מרובות. שנים 4,5 הרבה פחות. שנה 6 העתקות בודדות".
- "אדם שמעתיק הרבה פעמים לפעמים מעתיק שגיאות- המשגיח צריך להזכיר את זה".
- "אם ניתן אפשר לפזר בין האולמות את בני המיעוטים בבחינה".

נספח 2: השאלונים

שאלון לסטודנטים שחולק לתלמידי השנים הפרה-קליניות והקליניות

סטודנט יקר

שאלון זה מהווה חלק מסקר מקיף ועוסק בנושא " ישרה בלימודי הרפואה ". השאלון אנונימי וממצאי הסקר ישמשו למטרות מחקר בלבד. בסקר מספר שאלות רגישות, אנא השב בכנות. אנו מודים לך על נכונותך לענות על השאלון. השימוש בלשון זכר למטרות נוחיות בלבד.

להערכתך, מהם סיכויי של סטודנט העובר אחת מהעבירות הבאות להיתפס (ע"י המרצה / המתרגל) / משגיח בבחינה וכיו"ב):

לא יודע	גבוהים מאוד	גבוהים	בינוניים	נמוכים	נמוכים מאוד	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. סטודנט המעתיק עבודה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

להערכתך, מה הסיכוי שסטודנט שנתפס באחת מן העבירות הבאות, יעמוד בפני הליך משמעותי פורמלי של רשויות האוניברסיטה:

לא יודע	גבוהים מאוד	גבוהים	בינוניים	נמוכים	נמוכים מאוד	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. סטודנט המעתיק עבודה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

בהנחה שסטודנט עמד בפני הליך משמעותי, בגין אחת מהעבירות הבאות, מה תהיה לדעתך חומרת הענישה:

לא יודע	קשה מאוד	קשה	בינונית	קלה	קלה מאוד	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. סטודנט המעתיק עבודה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

באיזו מידה הדברים הבאים פסולים מוסרית בעיניך

לא יודע	במידה רבה מאוד	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	במידה מועטה ביותר	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. סטודנט המבצע עבודה משותפת (שלא באישור).
☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. סטודנט המעתיק עבודה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. סטודנט המעתיק מחבר במהלך בחינה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. סטודנט המכניס חומר אסור לבחינה

להערכתך, כמה מהסטודנטים הלומדים בפקולטה שלך עברו על הכללים הבאים בשנה האחרונה:

לא יודע	כל הסטודנטים	רוב הסטודנטים	כמחצית מהסטודנטים	מעטים מהסטודנטים	אף אחד מהסטודנטים	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. ביצעו עבודה משותפת (שלא באישור)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. העתיקו בעבודות
☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. העתיקו במהלך בחינה מחבר
☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. הכניסו חומר אסור למבחן

לא יודע	רבה ביותר	רבה	בינונית	מועטה	מועטה ביותר	כלל לא	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. מהי מידת ההיכרות שלך את התקנון וכללי המשמעת העוסקים בהעתיקות?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. באיזו מידה סגל ההוראה והפקולטה מתייחסים להיבטים הערכים והמוסריים של כללי המשמעת העוסקים בהעתיקות?

אנו עוברים לשאלות אשר הכנות במענה על חלקן עלולה להיות לא קלה. נדגיש שוב כי השאלון אנונימי וממצאי הסקר ישמשו למטרות מחקר בלבד. אם אינך מעוניין/ת להשיב על שאלה אנה סמן/ני 'לא מעוניין להשיב' במשבצת הרלוונטית. אם בחרת להשיב, אנה השב/השיבי בכנות.

שים לב:

השאלות מתייחסות לשנה האחרונה בלבד! לא להתייחס בתשובות למאורעות שארעו בשנים אחרות:

מעולם לא	פעם אחת	פעמיים	מספר פעמים	פעמים רבות	לא מעוניין להשיב	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. ביצעתי עבודה משותפת (שלא באישור)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. מסרתי את עבודתי לחבר מתוך ידיעה שהוא יעתיקה (באופן חלקי או מלא)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. מסרתי את עבודתי לחבר למרות החשש שהוא יעתיקה (באופן חלקי או מלא)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. העתקתי/שכתבתי עבודה באופן מלא
☐	☐	☐	☐	☐	☐	5. העתקתי/שכתבתי עבודה באופן חלקי
☐	☐	☐	☐	☐	☐	6. הכנסתי חומר אסור לבחינה ועשיתי בו שימוש
☐	☐	☐	☐	☐	☐	7. הכנסתי חומר אסור לבחינה ולא עשיתי בו שימוש
☐	☐	☐	☐	☐	☐	8. הסתרתי חומר לבחינה מחוץ לבחינה ועשיתי בו שימוש
☐	☐	☐	☐	☐	☐	9. הסתרתי חומר מחוץ לבחינה ולא עשיתי בו שימוש
☐	☐	☐	☐	☐	☐	10. סייעתי לחבר במהלך בחינה
☐	☐	☐	☐	☐	☐	11. הסתייעתי בתשובות של סטודנטים נוספים במהלך בחינה ע"י הצצה למבחניהם
☐	☐	☐	☐	☐	☐	12. התייעצתי עם חברים בשעת מבחן
☐	☐	☐	☐	☐	☐	13. העתקתי במהלך מבחן
☐	☐	☐	☐	☐	☐	14. שלחתי אדם זר לבצע מבחן במקומי
☐	☐	☐	☐	☐	☐	15. הפרתי את כללי המשמעת בנוגע לעבודות ולמבחנים בדרך אחרת שאינה מצוינת לעיל

אם ענית על השאלה האחרונה בחיוב, אנה פרט באיזו דרך

אנא ציין את דעתך ועמדתך, בסוגיית העתקות של עבודות ובהינות (סיבות להיקפי העתקה גבוהים, דרכים יעילות להפחית העתקות וכל סוגיה רלבנטית העולה על דעתך)

שאלות רקע

שאלות הרקע דרושות לצורך פילוחים סטטיסטיים ולבקרה ולא יעשה בהן כל שימוש מעבר לכך. **סודיות תשובותיך מובטחת.** בבקשה סמן/י את התשובה המתאימה.

1. מין: זכר / נקבה
2. גיל: _____
3. שנת לימודים נוכחית(הקף בעיגול): ב ג ה ו
4. סטאטוס דתי: א. חילוני ב. מסורתי ג. דתי
5. ציוןך הממוצע בתואר עד כה:
א. 60 ומטה ב. 61-70 ג. 71-80 ד. בין 81-90 ה. 91-100

שאלון לסטודנטים שחולק לתלמידי השנים הקליניות בלבד

השאלות מתייחסות לשנה האחרונה בלבד! לא להתייחס בתשובות למאורעות שארעו

בשנים אחרות

סעיף מס'	מעולם לא	פעם אחת	פעמיים	מספר פעמים	פעמים רבות	לא מעוניין להשיב
1. האם הצגת את אותו חולה יותר מפעם אחת, ללא ידיעת הרופא שערך את הביקור?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. האם קרה שלא הגעת למחלקה בטענת שווא?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. האם קרה שביצעת פעולה בניגוד להנחיות? (כגון לקיחת דם לחולה בסיכון גבוה להדבקה)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. האם קרה שלא הגעת ללקיחת דמים ושיקרת לחבריך בקשר לסיבה?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. האם קרה שלא הגעת לביקור ואמרת סיבה לא אמיתית כשנשאלת לסיבה?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. האם במילוי פרטי בדיקה גופנית בטופס הצגת החולה העתקת חלק מפרטי הבדיקה מגליון החולה מבלי שביצעת אותה?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. האם קרה שהעתקת חלק מהאנמנזה מגליון החולה (פרט לבדיקת חום ול"ד) ולא ביצעת אותה במלואה?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. האם בדקת חולה ללא הסכמתו המפורשת? (לדוגמה: בדיקה רקטלית או וגינלית בחדר ניתוח)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

להערכתך, כמה מהסטודנטים הלומדים בפקולטה שלך ביצעו את הדברים הנ"ל בשנה האחרונה:

סעיף מס'	אף אחד מהסטודנטים	מעטים מהסטודנטים	כמחצית מהסטודנטים	רוב הסטודנטים	כל הסטודנטים	לא יודע
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	☐	☐

שאלון למרצים ולמתרגלים בפקולטה לרפואה

* הערה: השימוש בלשון זכר למטרות נוחיות בלבד

שאלון למרצים ומתרגלי תלמידי רפואה שנה : א, ב, ד, ה (הקף בעיגול)

תפקיד(הקף בעיגול): 1. מרצה 2. מתרגל

שם הקורס בו הינך מרצה/מתרגל: _____

מין: 1. זכר 2. נקבה תואר: _____

אנא רשום את המספר אותו הינך מעריך באחוזים (0-100) לגבי כל אחת מהשאלות הבאות:

אם אינך רוצה להעריך השאר את המשבצת ריקה

אחוזים	
	1. כמה סטודנטים להערכתך מעתיקים במבחן המסכם של הקורס?
	2. כמה סטודנטים להערכתך העתיקו תרגיל או חלק ממנו במהלך הקורס?(השב רק אם בקורס יש תרגילים)
	3. כמה סטודנטים להערכתך העתיקו עבודה או חלק ממנה במהלך הקורס?(השב רק אם בקורס ניתנות עבודות)
	4. כמה סטודנטים להערכתך מודעים לתקנון וכללי המשמעת העוסקים בהעתיקות?

לא יודע	לא	כלל לא	מועטה ביותר	מועטה	בינונית	רבה	רבה ביותר	לא יודע
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

אנא ציין בקצרה את דעתך ועמדתך, בסוגיית העתיקות של עבודות ובחינות (סיבות להיקפי העתקה גבוהים, דרכים יעילות להפחית העתיקות וכל סוגיה רלבנטית העולה על דעתך)

שאלון לרופאים שמלמדים את תלמידי השנים הקליניות

* הערה: השימוש בלשון זכר למטרות נוחיות בלבד

שאלון למרצים ומתרגלי תלמידי רפואה שנה : א, ב, ד, ה (הקף בעיגול)

תפקיד(הקף בעיגול): 1. מרצה 2. מתרגל

שם הקורס בו הינך מרצה/מתרגל:

מין: 1. זכר 2. נקבה תואר: _____ מחלקה: _____

אנא רשום את המספר אותו הינך מעריך באחוזים (0-100) לגבי כל אחת מהשאלות הבאות:

אם אינך רוצה להעריך השאר את המשבצת ריקה

אחוזים	
	1. כמה סטודנטים להערכתך מעתיקים במבחן המסכם של הקורס?
	2. כמה סטודנטים להערכתך העתיקו תרגיל או חלק ממנו במהלך הקורס?(השב רק אם בקורס יש תרגילים)
	3. כמה סטודנטים להערכתך העתיקו עבודה או חלק ממנה במהלך הקורס?(השב רק אם בקורס ניתנות עבודות)
	4. כמה סטודנטים להערכתך מודעים לתקנון וכללי המשמעת העוסקים בהענקות?

לא יודע	רבה ביותר	רבה	בינונית	מועטה	מועטה ביותר	כלל לא	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1. באיזו מידה לדעתך מרתייעים העונשים הנוכחיים מפני העתקות?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2. באיזו מידה לדעתך נאכפים החוקים נגד העתקות?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3. באיזו מידה לדעתך שיטת ההרתעה מפני העתקות יעילה?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4. באיזו מידה לדעתך תשפיע אכיפה של המרצה/מתרגל על דירוגו בשאלון סוף הקורס על ידי סטודנטים?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5. מהי מידת ההיכרות שלך את התקנון וכללי המשמעת העוסקים בהענקות?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6. באיזו מידה סגל ההוראה והפקולטה מתייחסים להיבטים הערכיים והמוסריים של העתקות?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	7. באיזו מידה להערכתך פוגעות העתקות בהתפתחות המקצועית של התלמיד?
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	7. באיזו מידה להערכתך, ועל סמך הכרותך עם הסטודנטים, מתנהגים סטודנטים בחוסר יושר במחלקה?

לא יודע ☐	לא מסכים ☐	מסכים ☐	מה עמדתך לגבי בדיקת חולה ללא הסכמה מפורשת ממנו(כגון בדיקה רקטלית או וגינלית לחולה מורדם)
-------------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------	--

אנא ציין בקצרה את דעתך ועמדתך, בסוגיית העתקות של עבודות ובחינות (סיבות להיקפי העתקה גבוהים, דרכים יעילות להפחית העתקות וכל סוגיה רלבנטית העולה על דעתך)

שאלון למשגיחים בבחינות

שלום,

שאלון זה בא לבחון באיזו מידה סטודנטים לרפואה מעתיקים, לפי נסיוןך בהשגחה על בחינות. נודה לך מאוד על זמנך במענה על השאלות הבאות. השאלון בעילום שם ורק לצורך מידע כללי כדי לנסות לעמוד על שכיחות הבעייה ולתכנן התערבות לשיפור המצב בהתאם. השאלות מתייחסות למבחנים לתלמידי רפואה בהם השגחת בשנה האחרונה.

עד כמה שכיחה, אם בכלל, לפי נסיוןך, תופעת ההעתקות בבחינות אצל תלמידי רפואה?

הקף את מספר התשובה המתאימה:

האם תופעת ההעתקות בבחינות קיימת?

1. בכל בחינה
2. כמעט בכל בחינה
3. בחלק מהבחינות
4. בבחינות בודדות
5. כלל לא קיימת

בכל בחינה, בדרך כלל, כמה סטודנטים מעורבים בתופעת ההעתקה?

1. כל הסטודנטים
2. יותר ממחצית הסטודנטים
3. כמחצית הסטודנטים
4. פחות ממחצית הסטודנטים
5. סטודנטים בודדים

כמה פעמים בבחינה במוצע הנך מעיר/ה לסטודנטים להפסיק להעתיק?

1. עשרות פעמים
2. כעשר פעמים
3. בין 5 ל 10 פעמים
4. בין 1 ל 5 פעמים
5. אף פעם

עד כמה יעילה להערכתך שיטת ההשגחה בבחינות במניעת העתקות?

1. יעילה מאוד
2. יעילה חלקית
3. יעילה באופן מועט
4. כלל לא יעילה

בשנתיים האחרונות, כמה פעמים דיווחת לממונים עליך על סטודנט שהעתיך כדי להביא לפסילת הבחינה ו/או להליך משמעתי?

1. עשרות פעמים
2. כעשר פעמים
3. בין 5 ל 10 פעמים
4. בין 1 ל 5 פעמים
5. אף פעם

אנא ציין את דעתך ועמדתך, בסוגיית העתקות בבחינות (סיבות להיקפי העתקה גבוהים, דרכים יעילות להפחית העתקות וכל סוגיה רלבנטית העולה על דעתך)
